

Єдина Країна

Единая Страна

КРИЛА УКРАЇНИ

Друкований орган
Міністерства
оборони України

№ 38 (753)

22 – 26 вересня
2014 року

www.krula.com.ua

e-mail: krula_ukr@i.ua

Підписний індекс –
22242

На варті неба України!

Арсеній Яценюк:

**“Пане Путін, ви ніколи
не переможете об’єднану
українську націю”**

3 стор.

Із небом у душі...

8 стор.

Акценти на переозброєння

“Авіасвіт-XXI”

9 стор.

Українське небо є кому боронити!

Відбувся черговий випуск офіцерів льотного факультету Харківського університету Повітряних Сил імені Івана Кожедуба 26 вересня 2014 року відбувся черговий випуск молодих офіцерів, які закінчили Харківський університет Повітряних Сил імені Івана Кожедуба. За підсумками навчання та складання державних іспитів лейтенант Роман Мосійчук отримав золоту медаль, а лейтенанти Віталій Буцько, Олександр Таран та Олександр Тарасов отримали дипломи з відзнакою.

Під час проведення урочистостей щирі слова привітання молодим офіцерам висловив командувач Повітряних Сил Збройних Сил України генерал-полковник Юрій Байдак та вручив диплом, Золоту медаль, знак про закінчення університету, почесний нагрудний знак командувача Повітряних Сил Збройних Сил України “За доблесну службу” випускнику-золотомедалісту.

2 стор.

Гаряча лінія “Крила України” (0432) 59-60-48 65-22-048

Валерій Гелетей:

“Сьогодні потрібно війську не лише ремонт, а й розробки нових, перспективних зразків”

На днях у Житомирському гарнізоні побував Міністр оборони України генерал-полковник Валерій Гелетей. У рамках робочої поїздки керівник військового відомства відвідав Державне підприємство “Житомирський бронетанковий завод”, де триває відновлення техніки підрозділів Збройних Сил України.

Директор підприємства Сергій Бутенко доповів, як проходить реалізація контракту, укладеного з представниками Міністерства

кові підрозділи, які виконують завдання на сході країни, вже отримали перші 19 зразків військової техніки.

оборони України, за яким передбачається капітальний ремонт з проведенням модернізації бронетанкової техніки. Керівник заводу звернув увагу на те, що війсь-

Генерал-полковник Валерій Гелетей разом із першим заступником Іваном Руснаком, Головою Житомирської обласної державної адміністрації Сергієм Машков-

ським, заступником генерального директора Державного концерну “Укроборонпром” Олександром Стеценком, представниками військових частин гарнізону оглянули цехи, де у 3 зміни фахівці здійснюють капітальний ремонт БМП, БТР, БМД, ГМ, БРЕМ, агрегатів, вузлів, озброєння та устаткування.

– Нашим головним завданням нині є забезпечення замовлення для вітчизняного оборонно-промислового комплексу в інтересах Збройних Сил України. Президент, керівництво оборонного ві-

домства робить все необхідне для цього. Вперше за останні роки держава виділяє значні фінансові ресурси для відновлення озброєння та військової техніки на державних підприємствах. Наприклад, якщо минулого року працівники Житомирського бронетанкового заводу отримали замовлення на проведення капремонтів не більше 10 одиниць на рік, виконавши половину із запланованого, так вже цього року виконує замовлення на понад 130 зразків бронетехніки, – зазначив Міністр оборони України. – Міністерство оборони

може відремонтувати десять одиниць військової техніки, або купити одну. Зрозуміло, що в нинішніх умовах ми вибиратимемо кількість. Тільки з Житомирським бронетанковим заводом в рамках оборонного замовлення підписано договори на суму понад 280 млн грн.

Керівник оборонного відомства також повідомив, що на даний час додатково аналізуються і вивчаються підприємства вітчизняного оборонно-промислового комплексу.

– Ми переглядаємо усю концепцію обороноздатності держави. Ми повинні розуміти, що сьогодні потрібно війську. А це не лише ремонт, а й розробки нових, перспективних зразків. Україна завжди була потужною державою, яка не тільки виготовляла зброю, але й продавала. Це також повинно бути для України пріоритетом, – наголосив генерал-полковник Валерій Гелетей.

Після ознайомлення з виробничими потужностями відбулось урочисте нагородження кращих працівників підприємства, які відновлюють бойову техніку як в цехах заводу, так і на базі військових частин у складі виїзних бригад.

Руслан Лінник.

В ЗОНІ АТО

Дії командира зберегли життя

Так, в ніч з 23 на 24 вересня поблизу міста Маріуполь чатовими зенітної ракетної бригади підрозділу, де командиром є підполковник Олексій Мураховський, був помічений рух двох піших диверсійних груп противника. Доповісивши командира, що ворог намага-

ється обійти наші позиції, військовослужбовці групи охорони відкрили вогонь у напрямку лісосмуги, де знаходився ворог. Розв'язався бій. Командир побачив, що бій може затягнутися та можуть бути постраждалі, негайно віддав наказ вдарити по місцю знахо-

Особовий склад підрозділів Повітряних Сил Збройних Сил України, які перебувають у зоні проведення АТО, ризикуючи власним життям, сумлінно виконують свій почесний обов'язок – захищають цілісність та суверенітет України. Їм доводиться щодоби витримувати обстріли позицій підрозділів бойової техніки та відбивати атаки бойовиків і диверсійних груп противника.

дження ворога із зенітної установки. Після цього бій припинився через п'ять хвилин.

Завдяки рішучим і впевненим діям командира, сміливим, згуртованим діям особового складу, патріотизму та пильності чатових, ворог зазнав поразки та відступив.

“РЕПІД ТРАЙДЕНТ - 2014”

Військові відбивали напад “диверсантів”

Під час активної фази міжнародного українсько-американського тактичного навчання “Репід Трайдент-2014”, що триває на базі Міжнародного центру миротворчості та безпеки Академії Сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного, військовослужбовці Національної Армії Азербайджану практично відпрацювали дії під час охорони та оборони вертолітного майданчика.

Іноземні військові розмістили необхідні блокпости та інженерні загородження довкола злітно-посадкової ділянки та зайняли позиції на спостережних вишках згідно із інструкцією. Крім того, бійці замаскували свої укриття вздовж лісосмуги та з боку проїжджої частини.

Під час умовного прибуття повітряного судна на вертолітний майданчик було здійснено збройний напад невідомих осіб. Організованими діями азербайджанські військові відбили атаку диверсантів та захопили полонених.

ВІСТІ З ВВНЗ

Українське небо є кому боронити!

Закінчення. Початок на 1 стор.

За новою традицією льотного факультету університету найкращий випускник отримав перехідний символ офіцерського братерства “Меч дружби”, подарований членами Повітряного ескадрону Об'єднаного королівства Великої Британії.

ма-матер та датою випуску.

Продовженням славетних традицій в університеті стало віддання шани та покладання квітів випускниками та ветеранами Збройних Сил до пам'ятника неперевіреному асу Другої світової війни, тричі Герою Радянського Союзу Маршалу авіації Івану

Щасливої військової служби, великого кар'єрного зростання та терпіння на шляху до перемог побажали випускникам представники міської і обласної адміністрацій, колишні начальники та ветерани навчальних закладів, які об'єднали університет.

У кульмінаційний момент проведення ритуалу випуску в небо піднялися білі голуби як символ прагнення до висот по службі. Тим часом, випускники відпустили в блакить повітряні кулі, які понесли банер з назвою рідної аль-

Кожедубу, ім'я якого носить навчальний заклад.

Благословив молодих лейтенантів на зразкову службу та освятив настоятель Храму Софії Премудрості Божої – протоієрей отець Андрій.

Бажаємо випускникам доброго шляху і щасливої долі та сподіваємося, що в різних куточках нашої країни вони гідно пронесуть почесне звання випускника провідного навчального закладу.

Хай золотом сяють зірки на їхніх погонах!

ОФІЦІЙНО

Підписано закони про звільнення від оподаткування продукції для АТО

Президент України Петро Порошенко підписав закони про внесення змін до Податкового та Митного кодексів України щодо звільнення від оподаткування продукції оборонного призначення.

Закон № 1657-VII спрощує ввезення продукції оборонного призначення на митну територію України під час дії особливого періоду, введення надзвичайного стану та у період проведення антитерористичної операції шляхом звільнення від оподаткування митом продукції оборонного призначення, за переліком, що встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Також підписаний Закон № 1658-VII "Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо звільнення від оподаткування продукції оборонного призначення". Дія Закону не поширюється на продукцію оборонного призначення, що ввозиться на митну територію України з території держави, визнаної згідно

із законодавством України державою-окупантом чи нормами міжнародного права – державою-агресором.

Крім того, Президент України Петро Порошенко підписав Закон № 1668-VII "Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо деяких питань оподаткування благодійної допомоги", яким тимчасово, на час проведення антитерористичної операції, благодійна допомога, що надається на потреби її проведення, звільняється від оподаткування податком на доходи фізичних осіб. Даний Закон регулює питання складання Реєстру волонтерів антитерористичної операції.

Закони набувають чинності з дня опублікування.

"ЗБРОЯ І БЕЗПЕКА-2014"

3 виставки – в зону АТО

"Сьогодні є серйозний поштовх для наукових розробок у військово-промисловому комплексі і авіакосмічній промисловості". На цьому наголосив Голова Верховної Ради України Олександр Турчинов в інтерв'ю журналістам після ознайомлення з виставкою "Зброя і безпека-2014", яка проходить одночасно з Міжнародним авіакосмічним салоном "Авіасвіт-XXI".

При цьому спікер відзначив, що на виставці представлено багато різних систем захисту для військових, у тому числі, багато видів бронезжилетів, броньованих блокпостів, пристроїв для знищення "безпілотників" тощо.

О.Турчинов звернув увагу на необхідність серйозної підготовки до ведення військових дій у зимовий період, зазначивши, що на виставці, зокрема, представлено різноманітний одяг, спальні мішки тощо, що нині є надзвичайно актуальним для наших військових.

На думку керівника Парламенту, "принципово важливим" є те, що "лева частка цих засобів вироблена підприємствами військово-промислового комплексу України, який має можливість сьогодні розвиватися".

"Ми повинні мати найкращу зброю, найкращі системи захисту і, зрештою, потужну армію, яка протистоятиме будь-якому агресору", – заявив Голова Верховної Ради.

Спілкуючись з журналістами, він повідомив, що ряд зразків техніки, зокрема засобів для ней-

тралізації безпілотних літаків, буде відправлено у зону АТО прямо з виставки. "Тут є кілька комплексів, які прямо з виставки поїдуть до зони АТО і допоможуть нейтралізувати безпілотні апарати, які використовують Збройні сили Росії для точного наведення вогню по наших позиціях", – зазначив він.

З ПЕРШИХ УСТ

Арсеній Яценюк: "Пане Путін, ви ніколи не переможете об'єднану українську націю"

"Ціль Росії – мати ще один заморожений конфлікт у Європі. Намагатися контролювати Східну Україну і рухатися далі. Головна мета російського режиму – відновити Радянський Союз у тій чи іншій формі. Це те, у що вірить президент РФ, і його головна мета, – сказав Прем'єр-міністр України Арсеній Яценюк під час виступу в Раді зовнішніх відносин в Нью-Йорку в середу, 24 вересня, в рамках робочого візиту до США. – Переконали, що прийде час, коли Україна відновить контроль на сході країни та в Криму. Вірю, що ми переможемо цю темну сторінку нашої історії. І вірю, що настане час, коли Росія вибачиться перед Україною".

Прем'єр-міністр України Арсеній Яценюк закликав західних партнерів не скасовувати санкції проти Росії, доки Україна не поверне контроль над сходом країни і Кримом. "Крим був, є і буде частиною України", – заявив Глава Уряду України під час виступу на загальних дебатах Генеральної Асамблеї ООН у Нью-Йорку в середу, 24 вересня.

"Україна як одна з країн-засновниць Організації Об'єднаних Націй знає, чому ми заснували цю поважну організацію. Для миру і стабільності. Чи є в нас мир і стабільність? Ні. І наша глобальна мета – зробити все можливе, щоб захистити наших громадян і принести мир нашим націям", – сказав він.

Глава Уряду підкреслив, що походження конфлікту, який відбувається в Україні, – "це вторгнення, яке вчинила Російська Федерація": "Постійний член Ради безпеки ООН порушив Статут ООН, що є абсолютно й повністю неприйнятним".

Арсеній Яценюк нагадав, що 20 років тому Україна відмовилася від ядерної зброї, арсенал якої був третій за величиною в світі: "Відмовившись від арсеналу ядерної зброї, в Будапешті Україна отримала гарантії територіальної цілісності та суверенності. Росія була одним із підписантів цього меморандуму. І замість гарантії безпеки через 20 років ми отримали російський кобін на українській землі".

"Видається, що важко буде переконати іншу країну зупинити розповсюдження ядерної зброї. Ми дотримуємося програми нерозповсюдження ядерної зброї, але нам необхідні гарантії територіальної цілісності, безпеки та незалежності", – сказав він.

"Кілька місяців тому Російська Федерація анексувала Крим. Країна, яка є членом ООН і постійним членом Радбезу ООН, країна, озброєна до зубів, вирішила захопити територію незалежної України", – підкреслив Арсеній Яценюк, відзначивши зусилля країн-членів ООН, "які в більшості своїй підтримали резолюцію, яка підтримує територіальну цілісність України та засуджує незаконну анексію Криму Російською Федерацією".

Проте, наголосив Глава Уряду України, Росія пішла далі: "Сьогодні можемо ствердити, що російська армія перебуває на Сході України".

"Російська Федерація порушила низку двосторонніх і багатосторонніх міжнародних договорів – починаючи від Статуту ООН та закінчуючи резолюціями щодо боротьби з тероризмом, які були ухвалені ООН. Ми знаємо, що означає тероризм. Ми закликаємо Росію відвести свої війська, відвести свою артилерію, перестати забезпечувати очолюваних Росією терористів; відновити контроль над українсько-російським кор-

доном і почати реальні переговори, мирні переговори", – підкреслив Арсеній Яценюк.

Незважаючи на перемир'я, як наголосив Арсеній Яценюк, Україна втрачає військових та мирне населення, тривають обстріли. Він підкреслив, що Україна потребує миру: "Але важко досягти якоїсь мирної угоди під прицілом автомата, виготовленого в Росії".

Формула досягнення миру, за словами Арсенія Яценюка, має бути всеохопною: "Воєнний варіант, очевидно, не найкращий. Повинен бути всеохопний підхід, який включає дипломатичні, фінансові, політичні і, лише насамкінець, – військові опції".

"США та ЄС ввели проти Росії низку санкцій. Ми розуміємо, що санкції – це шлях, як почати справжні переговори і досягти мирної угоди. Жодної віри в слова. Ми віримо тільки діям", – сказав він.

Арсеній Яценюк закликав Росію виконувати її міжнародні зобов'язання та домовленості, досягнуті в Мінську: "Це не меню, де ви можете обирати. Росія має виконати всі дванадцять пунктів цього меморандуму".

Прем'єр-міністр України звернувся до президента РФ: "Пане Путін, ви можете виграти битву з армією. Але ви ніколи не переможете в битві з нацією. Об'єднаною українською нацією".

ДРУГЕ ДИХАННЯ

Волонтери "взялись" за новий літак

Те, що єдина в Україні повітряна карета швидкої допомоги "Vita" потребує напарника, ні в кого не викликає сумнівів. Особливо у такий важкий для країни час, коли ледь не щодня доводиться рятувати десятки, а то і сотні українських бійців. Самечасна доставка поранених у госпіталь є одним із найважливіших факторів порятунку життя.

Старенький Ан-26, що знаходиться на балансі Бориспільської авіаційної транспортної бригади, отримав шанс на нове життя. Ймовірно, цей борт буде не просто піднятий у небо, а переобладнаний у повітряну швидку. За справу взялися волонтери благодійного Фонду "Крила Фенікса", що вже не раз доводили не словом, а ділом свою здатність допомагати захисникам Вітчизни не лише продуктами і спорядженням, а й вкрай необхідною військовою і спеціальною технікою. І в першу чергу – авіаційною. А ідея із ремонтом та переобладнанням літака у реанімаційно-операційний борт належить Марині Добровольській, дружині авіатора бригади та за сумісництвом волонтеру.

– "Крила Феніксу" продовжують допомагати Бориспільській авіаційній транспортній бригаді, – коментує Марина Добровольська. – Літак "Везунчик" – уже в строю, роботи по вертольоту продовжуються. Зараз ми оголошуємо про старт нового проекту – відновлення до льотної готовності літака Ан-26 і переобладнання його у літак аеромедичної евакуації. Ідея виникла досить спонтанно. Так трапилось, що вікна мого будинку виходять на льотну смугу. Тому навіть коли я не бачу літаки, я завжди їх чую. Тож не з чуток знаю, наскільки напруженим є графік у літака "Vita" і наскільки він потребує напарника.

Літак Ан-26, що наразі чекає на ремонтні роботи, довгий час стояв без діла на стоянці бригади. Він є не новою машиною, був випущений ще у 1978 році, та спеціалісти стверджують, що йому ще працювати і працювати. Досвід та необхідні дозволи і ліцензії на переобладнання Ан-26 у повітряну швидку має Одеський авіазавод. Тож цьому Ан-26 вже є з кого брати приклад.

Продовження на 4 стор.

“АВІАСВІТ-XXI”

Новая эра для одесских авиастроителей

Одной из визиток открывшегося в Киеве Международного авиакосмического салона “Авиасвіт-XXI” стала экспозиция Одесского авиационного завода – одного из флагманов авиационного военного ремонта, не так давно приступившего и к производству самолётов нескольких модификаций.

“Одесский авиационный завод”, которым руководит Виталий Юхачёв, является не просто старейшим в Украине авиастроительным и авиаремонтным предприятием, но и одним из пионеров мирового авиастроения. Пережив тяжелейшие времена 90-х годов минувшего века, когда большинство ему подобных заводов так и не смогли найти свою нишу на мировом авиаремонтном рынке, выстояв в условиях жесточайшей конкуренции, Одесское авиаремонтное предприятие “Одесавиаремсервис” не только удержалось на плаву и стало известно в десятках стран мира. Благодаря качественным ремонтным работам и работам по модернизации авиационной техники, а также обучению иностранных специалистов, оно стало известно в десятка стран мира и вернуло своё историческое предназначение – авиастроение. Так, спустя столетие после серийного производства аэропланов типа “Анатра” различных модификаций, в начале 21 века одеситы снова стали строить самолёты. А именно – приступили к разработке и изготовлению лёгких гражданских судов, в том числе многоцелевого самолёта типа “Дельфин”.

Сегодня на предприятии выполняется большой перечень работ и привычного, авиационно-ремонтного характера. Среди них – капитальный ремонт, ремонт по техническому состоянию, контрольно-восстановительные работы, продление ресурсных показателей и модернизация самолётов типа МиГ-21, МиГ-23, МиГ-27, L-39, Як-52, капитальный ремонт авиационных двигателей типа P-11, P-13, P-25, P-95Ш, АИ-25ТЛ, ГТДЭ-117, капитальный ремонт и продление ресурсных показателей кор-

бок самолётных агрегатов КСА-2(3). Выполняется и модернизация авиационных двигателей типа АИ-25ТЛ в профиль АИ-25ТЛШ, P-95Ш в профиль P-95ШУ. Кроме того, на предприятии уже давно освоены изготовление и поставка заказчику таких запасных частей для различных типов авиационной техники, как резинотехнические изделия (мягкие топливные баки и др.), остекление кабин самолётов различных модификаций, шлангов высокого и низкого давления различных систем и др. Также специалистами предприятия производятся разработка, изготовление и модернизация стандового (станочного) оборудования, переоборудование салонов различных типов авиационной техники. Не отказались одеситы и от такого важного участка работы, как обучение лётного и технического состава.

Что касается вопроса модернизации авиационной техники, а также её отдельных узлов и агрегатов, то в этом одеситы за последние десятилетия продвинулись достаточно далеко. Так, например, модернизация двигателя типа АИ-25ТЛ в профиль АИ-25ТЛШ позволила увеличить его тягу с 1730 кгс до 1850 кгс и уменьшить время приёмистости в 2 раза (с 12 сек. до 5 ч 6 сек.). Для обеспечения работы двигателя АИ-25ТЛШ выполнена и доработка системы управления силовой установки: установлен новый блок регулирования выходящих газов типа БРТ взамен регулятора температуры РТ-12-9 серии 2.

С целью качественной регистрации полётных данных на самолёт установлен бортовой аварийно-эксплуатационный регистратор полётной информации типа БУР-4-1-07 (украинского производства)

(возможно “СARE” – производства Чехии), вместо системы автоматической регистрации параметров полёта типа САРПП-12ГМ.

Модернизация самолёта L-39 реализована на самолёте типа L-39M1 и уже выполняется серийно на самолётах, входящих в состав Воздушных Сил Вооружённых Сил Украины.

Главной идеей модернизации самолёта типа L-39С является создание летающего “симулятора” боевых самолётов типа МиГ-29 и Су-27 за счёт оснащения самолёта бортовым тренажёрным комплексом БТК-39, который в реальном полёте обеспечивает имитацию работы прицельно-навигационных комплексов самолётов типа МиГ-29 и Су-27.

В настоящее время Государственное предприятие “Одесский авиационный завод” предлагает услуги по созданию Сервисного центра Технического обслуживания авиационной техники на базе заказчика. Для организации работы сервисного центра ГП “ОАЗ” готово предоставить квалифицированный персонал, который способен оперативно и качественно выполнять техническое обслуживание на базе Заказчика. ГП “ОАЗ” имеет полный комплект разрешительных документов на выполнение всех видов ТО и ремонта указанной авиационной техники.

Благодаря развитой инфраструктуре производства и передовым технологиям специалисты предприятия оказывают услуги по ремонту и модернизации авиационной техники, сервисному обслуживанию, изготовлению запасных частей, а

также обучению персонала на самом высоком мировом уровне.

Учебно-тренировочный самолёт L-39М является продуктом модернизации серийного учебно-тренировочного самолёта L-39С.

Любая модернизация авиационной техники предусматривает улучшение лётно-технических характеристик соответствующего образца.

Это достигнуто и при модернизации самолёта типа L-39С, а именно:

- улучшены лётно-технические характеристики самолёта;
- установлена современная система объективного контроля;
- установлен бортовой тренажёрный комплекс (БТК-39).

Модернизированный самолёт L-39 имеет улучшенные лётные характеристики самолёта по отношению к самолёту L-39С, в том числе:

- увеличение скорости горизонтального полёта на 50 км/ч;
- уменьшение длины разбега и взлётной дистанции на 10%;
- улучшение разгонных характеристик по высотам.

Улучшение лётных характеристик модернизированного самолёта L-39 достигнуто за счет:

- модернизации силовой установки самолёта;
- усовершенствования системы управления силовой установки.

Олексій Тригуб. Віктор Гедз.
“Крила України”.

ДРУГЕ ДИХАННЯ

Волонтери “взялись” за новий літак

Закінчення. Початок на 3 стор.

– Попереду у літака – етапи комплексної дефектації, перевірки і ремонту вузлів і агрегатів, відновлення авіаційного обладнання, поступове доведення його до льотної готовності і, звичайно ж, медичне оснащення, – пояснює Марина Добровольська. – У цій важкій справі волонтери і інженерно-технічний склад 15-ї бригади сподіваються на всебічну допомогу небайдужих українців і підтримку авіапідприємств.

Нова повітряна швидка не буде точною копією літака “Vita”. Планується, що “Vita-2” матиме змогу одночасно перевозити у два рази більше поранених бійців.

– Плануємо додати санітарних стійок, аби мати змогу перевозити більше поранених, ніж у санітарному літаку “Vita”. – Збір коштів тільки розпочинається, та хочеться сподіватись, що надовго він не затягнеться. Тим паче, про нас уже знають. Поки що точну суму назвати складно, та йдеться про сотні тисяч гривень. Розраховуємо, що авіакомпанії зроблять для нас певну знижку.

Завдання є непростим і навіть амбіційним, та, коли за справу береться уся країна, про поразку не може бути й мови. Разом – ми сила!

Анастасія Олехнович.
“Крила України”.

Фото Марини Добровольської.

ВАЖКО У НАВЧАННІ...

Досвід АТО – в основу практичної підготовки

У Харкові, на тактичному полі Гвардійського ордена Червоної Зірки факультету військової підготовки Національного технічного університету “Харківський політехнічний інститут” із курсантами та слухачами курсів підвищення кваліфікації осіб офіцерського складу проведено практичне заняття щодо відпрацювання питань евакуації бронетанкової техніки і озброєння.

Напередодні понад 100 воїнів-танкістів та фахівців із ремонту бронетехніки вивчили теоретичну частину роботи на техніці в бойових умовах, відпрацювали дії екіпажів у спеціалізованих класах. На цьому етапі підготовки з військовослужбовцями поділилися своїм бойовим досвідом учасники антитерористичної операції з числа викладачів вузу.

Під час практичного виконання вправ та нормативів з евакуації танків Т-64Б і бронетранспортерів БТР-80 викладачі давали підлеглим різні ввідні, аби максимально наблизити умови до бойових.

– На навчальних місцях усі курсанти та офіцери, незважаючи на труднощі, які були змодельовані викладачами, успішно виконали комплекс

заходів, практично здійснили буксування умовно пошкодженого танка з використанням приладів і засобів самовитягування. Вважаю, що мета даного заняття повністю досягнута, і наші хлопці певною мірою підготовлені до дій в позаштатних ситуаціях, – підсумував начальник факультету полковник Олександр Серпухов.

Найближчим часом на полігоні факультету із курсантами та слухачами відпрацюватимуться питання з практичного водіння бронетехніки по пересічній місцевості і у складних умовах.

Олег Плаксієв.
м.Харків.

ВОЛОНТЕРСТВО

Сучасний електрогідравлічний операційний стіл подарували меценати військовим медикам Вінниччини

Перший заступник голови Вінницької облдержадміністрації Андрій Гижко та підприємець Руслан Демчик передали для потреб особового складу Військово-медичного клінічного центру Центрального регіону сучасний електрогідравлічний операційний стіл німецького виробництва вартістю понад 50000 доларів.

– Від “Блоку Петра Порошенка” і від мене особисто, як вінничанина, я хотів би подарувати вам цей медичний прилад, щоб ви могли на найвищому рівні оперувати поранених військових, які захищають нашу батьківщину. Сподіваюся база Вашого Центру буде найкращою не лише в Україні, а й, можливо, у Європі, – зазначив Руслан Демчик.

Особливість цього столу в тому, що на ньому можна виконувати практично усі операції, які нині проводяться у стінах військового лікувального закладу. Він працює як від електрики, так і в ручному режимі, може повертатися в різні сторони, виставлятися під потрібним для хірурга кутком. Багатофункціональний – на ньому можуть працювати хірурги

різних спеціальностей та проводити операційні втручання одночасно на різних ділянках тіла.

– Оперстіл стане у нагоді медикам під час проведення операційних втручань військовослужбовцям, які отримали вогнепально-осколкові поранення, оскільки дану категорію пацієнтів необхідно правильно розмістити, щоб місце ураження приміром було видно. А якщо врахувати, що один пацієнт може мати ураження, як приклад, на спині, кінцівках, грудній клітці, в цьому випадку обладнання є незамінним, – наголосив начальник ВМКЦ ЦР

полковник медичної служби Сергій Петрук.

На даний час вкрай потрібний оперстіл розпочали встановлювати в операційній залі, і вже з наступного тижня на ньому буде прооперовано військовослужбовця-учасника АТО.

Варто зазначити, що влада Вінниччини також продовжує допомагати військовим медикам. Вінницька облдержадміністрація виділила бюджетні кошти на придбання апарата штучної вентиляції легень, який незабаром буде передано військовим медикам.

Руслан Лінник.

ВИХОВАННЯ

Коли Україна – у твоєму серці

У Харкові понад 1000 учнів міських шкіл побували у розташуванні факультету військової підготовки Національного технічного університету “Харківський політехнічний інститут”. Захід проведено у рамках військово-патріотичного виховання, а серед гостей були, в основному, діти з 1-4-х класів.

– Нам, військовим, було дуже приємно зустріти у себе наймолодших громадян України, які, сподіваюся, вже стали великими патріотами. Вважаю, що виховання любові до Батьківщини починається саме з такого раннього віку. Адже неважливо, якої ти національності чи скільки державної символіки на твоєму одязі. Головне, що Україна знаходиться у твоєму серці, – переконаний начальник факультету полковник Олександр Серпухов.

Оглядаючи майданчик з бронетехнікою, діти змогли поспілкуватися з офіцерами та курсантами, які

брали участь у бойових діях в зоні проведення антитерористичної операції. Із задоволенням вони дивилися на бойові нагороди воїнів і слухали їхні розповіді про важливість дружби на фронті.

Після ознайомлення із навчально-матеріальною базою та умовами побуту курсантів діти з декількох шкіл просто на плацу прочитали вірші про захисників Вітчизни. У такий спосіб вони подякували воїнам-гвардійцям за самовідданість та побажали перемог в усіх починаннях.

Дмитро Горбунов.
м.Харків.

ВІД ШИРОГО СЕРЦЯ

Українські воїни захищають “Отчий дім”

На сході України – війна. Рашистські окупанти принесли на нашу землю смерть, страждання, страх і руйнації. Майже вся Україна піднялась на боротьбу з агресором. Хоробрі воїни мужньо протистоять захарбникам. А пересічні громадяни допомагають захисникам, забезпечуючи їх усім необхідним: від продуктів харчування до спеціальних приладів, які допоможуть в бою. Та в цій ситуації поза увагою залишились найменш захищені українці – діти-сироти, з неблагополучних сімей та малеча з особливими потребами.

Більше тридцяти таких дітей знайшли притулок у благодійній організації “Центр допомоги дітям “Отчий дім”. Заклад знаходиться в прифронтовому Красноармійську. Це місто неодноразово обстрілювали ДНРівські терористи і російські війська. Діти навчилися безпомилково відзняти автоматну чергу від кулеметної, мінометний обстріл від залпів “Граду”...

Центр надає допомогу і притулок дітям-сиротам, дітям, що залишились без батьківського піклування, із неблагополучних сімей та дітям, які потрапили у складну життєву ситуацію.

– В основному до нас попадають діти з невизначеним юридичним статусом, – розповідає директор закладу Олексій Каган. – Це коли батьки нібито є, але толку від них ніякого. Через це жодної допомоги від держави ми не отримуємо. Вживаємо виключно за рахунок спонсорської допомоги. Приходять також діти з вулиці, діти, які втекли з дитбудинків чи інтернатів. Ми всіх їх приймаємо тут у себе, надаємо притулок, влаштуємо в школи і таке інше. Коли почалась війна, виживати стало дуже складно. Ті спонсори, що в нас були, – самі опинились у тяжкому фінансовому становищі. Багато з них взагалі втратили свій бізнес через дії терористів ДНР і ЛНР. Зараз нам дуже скру-

тно. Бракує всього: від продуктів харчування до шкільного приладдя й одягу. І в такій важкій ситуації руку допомоги простягнули саме Збройні Сили України. Наші військові – не тільки наші захисники, а й наші спонсори, помічники і янголи-охоронці. Завдяки допомозі військових, продуктів нам вистачить на кілька місяців.

Олексій Каган – звичайний

українець, який вірить в Бога, робить добро людям, не байдужий до чужого горя. А 15 років тому вирішив, що мусить допомогти знедоленим дітям вижити і стати на ноги. Так з’явився “Отчий дім”. За 15 років існування сім’я “Отчого дому” вже складає майже 400 осіб. Діти виховуються в сімейній

щоб вони росли свідомими і активними громадянами України.

Воїн “Отчого дому”, а саме так його називають у Центрі допомоги дітям, з дитинства мріяв бути військовим. Коли прийшов час – відслужив строчку, потім підписав контракт. Служив у Севастополі. Під час російської окупації Криму він залишився вірним присязі, не зрадив народ України і зараз служить під Одесою.

– Взагалі, патріотичному вихованню ми приділяємо велику увагу, – розповідає Олексій Каган. – Раніше особливо над цим не задумувались, бо завжди всі ми жили в Україні і вважали себе українцями, тобто громадянами України. Зараз, коли війна прийшла в наш дім, ідентифікації себе як українців і любові до рідної Вітчизни під час виховання дітей ми приділяємо значно більшої уваги. Більш дорослі діти мають змогу отримувати інформацію з різних джерел. У тому числі – і з російських ЗМІ, якщо цю брехливу пропагандистську машину можна так назвати. Але всю ситуацію вони сприймають правильно. Чітко знають, де свої, а де “брат” у воріт.

Тож, як бачите, проблем психологічного та морального характеру в нас немає. Є проблеми матеріальні. Допомога від Збройних Сил України зняла проблему харчування на найближчі декілька місяців. Широ дякуємо нашим воїнам за це. Проблеми з одягом і канцелярією спробуємо вирішити самі. Будемо дуже вдячні за будь-яку допомогу небайдужих громадян. Сподіваємося, що наші захисники скоро звільнять нашу землю від північної навали. І в Україні знову запанує мир і спокій.

згадує, що коли один з вихованців одружувався – гостей дуже багато було. Наречений запросив на весілля всю сім’ю “Отчого дому”. Погуляли тоді на славу... – У нас діти живуть як в одній великій сім’ї, – розповідає Олексій. – Ходять до школи, відвідують гуртки, спортивні секції, вирушають в походи. Одним словом, ми робимо все можливе, аби діти почувались звичайними, не обділеними, і в них було повноцінне щасливе дитинство. З нашого Центру не виганяють дітей, коли їм виповнюється 18. Молода людина живе, здобуває фах, а коли влаштується на роботу, знайде житло і створить сім’ю – сама вирушає в самостійне життя. До речі, один із наших вихованців служить Вітчизні. На жаль, тільки один. Бо у дітей, які до нас потрапляють, підірване здоров’я. І в армію їх не беруть. Хоча служити прагнуть багато. Ми стараємося виховувати дітлахів патріотично,

Олександр Олехнович.
“Крила України”.
Фото автора.

ДОПОМОГА

Лікарня на передовій

В умовах війни гаряче буває не тільки на передовій. Там, де ведуться активні бойові дії, завжди є вбиті і поранені. Відтак, в лікарнях і шпиталях прифронтових районів завжди гаряче. Там проходить ще одна лінія фронту, де лікарі борються за життя поранених в боях українських солдатів.

Однією з таких "гарячих точок" в українській медицині є Курахівська міська лікарня Мар'їнського району. Вона розрахована на обслуговування міста з населенням 25 тисяч. Крім того, в ній лікуються мешканці найближчих населених пунктів. А зараз ще й надає невідкладну допомогу пораненим в боях військовослужбовцям Збройних Сил України.

Особливо напружений період для персоналу лікарні був липень-серпень. За цей час через лікарню пройшло 110 військовослужбовців з пораненнями різної тяжкості. Для такої невеликої лікарні, ще й в умовах дефіциту усього: від медикаментів до персоналу, – це серйозне випробування.

– Був період, коли операційна працювала цілодобово, – розповідає головний лікар Курахівської міської лікарні Ігор Корчак. – Наші хірурги (а їх усього п'ять) позмінно рятували життя нашим бійцям. Медики віддавали весь свій час, застосовували усі свої вміння, аби тільки воїни залишились живими. В основному до нас доставляли солдат з осколочними, кульовими пораненнями. Було декілька випадків з комбінованими

травмами, тобто поряд з пораненнями були опіки, забої. Та завдяки самовідданій праці і професіоналізму наших лікарів, за весь час у нас не було жодного летального випадку з пораненими. А вже після того, як пораненим війнам надавалась необхідна медична допомога, їх доправляли до інших, потужніших лікувальних закладів для подальшого лікування й реабілітації.

Медперсонал лікарні надзвичайно вдячний військовим і волонтерам за вчасно надану допомогу. Лікарі розповідають, що зараз в такий складний час допомагають усім: і медикаментами, і продуктами, медичним обладнанням, транспортом, пальним. Ось і виходить така собі взаємовиручка. Лікарі рятують життя нашим захисникам, а вони допомагають лікарні усім, чим можуть. Зі слів медиків, дуже велику допомогу надали київські волонтери. Завдяки ним лікарня була забезпечена медикаментами в грошовому еквіваленті більш ніж на два місячні бюджети. А щодо забезпечення медпрепаратами, то зараз лікарня зіткнулась із ситуацією, коли медикаменти, що призначались для Курахівської лікарні, то-

чніше її хворим, фактично зависли в обласному центрі, в Донецьку, який зараз контролюють бойовики. Доля цих медзасобів невідома. Їх, напевно, давно вже розікрали терористи.

– Ми також співпрацюємо з такими організаціями, як "Червоний Хрест", "Лікарі без кордонів", групою цивільно-військового співробітництва Збройних Сил України, – говорить головний лікар. – Усі надають посильну допомогу у вирішенні тих чи інших проблемних питань. А проблем ще багато. Зараз, крім військових, до нас за допомогою звертаються люди із населених пунктів, що розташовані на підконтрольній території. А це понад сто тисяч людей! Висновок очевидний. Нам потрібно відновлювати занедбані будівлі лікарні, які раніше не використовувались. Ставити нове медичне обладнання, набирати потрібних фахівців. Ще й вирішувати проблему з медикаментами. Самотужки ми цього не зробимо. Тож сподіваємось на допомогу держави і небаждужих українців.

Олександр Олехнович.
"Крила України".
Фото автора.

ІНІЦІАТИВА

На Житомирщині стартував благодійний марафон "Допоможемо героям"

У Житомирі, за ініціативи громадського об'єднання "Разом" та благодійної організації "Разом за справу", стартував благодійний марафон "Допоможемо героям", метою якого є збір коштів на лікування військовослужбовців області, які отримали поранення в ході виконання завдань на Сході країни.

З нагоди початку акції у Житомирському державному технологічному університеті відбулася прес-конференція, на яку були запрошені представники влади, громадські активісти, молодь, медійники.

Голова фонду благодійної організації "Разом за справу", проректор з виховної роботи ЖДТУ, доктор економічних наук Віктор Свєдочимов, виступаючи на прес-конфе-

ренції, повідомив, що кошти, зібрані впродовж акції, будуть передані на реабілітацію поранених військовослужбовців, і жодна копійка не піде на адміністрування фонду.

БЛАГОДІЙНІСТЬ Поранені поза увагою не залишаються

У Харкові пересічні громадяни, благодійники та державні структури продовжують опікуватися постраждалими в ході проведення АТО військовослужбовцями і всіляко допомагають фахівцям Військово-медичного клінічного центру Північного регіону. Так, керівництво обласної структури одного з українських банків передало для пацієнтів 300 електронних книг. А інша велика фінансова установа подарувала військовим лікарям понад 40 сучасних комп'ютерів у повному комплекті.

Проявляють щирю людяність і студенти Харківського національного медичного університету та Національного фармацевтичного університету, які у свій вільний час чергують біля важкопоранених. Протягом кількох днів до поранених героїв приходили й студенти Харківського торговельно-економічного коледжу Київського національного торговельно-економічного університету.

– Напередодні наші дівчата пройшлися по дитячих садках та школах, де ініціювали збір дитячих малюнків та листів для вояків Збройних Сил. Окрім

цього, вони придбали для хлопців за свої кошти необхідні у побуті речі. У такий спосіб продемонстрували свою вдячність воїнам за проявлену ними на полі бою мужність, – розповіла заступник директора коледжу Лариса Юданова.

За словами командування військово-медичної установи, вагома матеріально-технічна допомога надходить і від представників місцевих органів самоврядування. Усім таким добрим людям військові лікарі щиро дякують і завжди знаходять час на спілкування.

Дмитро Горбунов. м.Харків.

ПАЛОМНИЦТВО "Мир даю вам"

20-21 вересня на Тернопільщині у Мар'їнському духовному центрі в селі Зарваниця Тербовлянського району відбулось Всеукраїнське військово-паломництво. Це вже шосте за ліком, починаючи з 2009 року, паломництво українських військових до святого місця, яке входить у двадцятку найбільших Мар'їнських центрів світу. Цьогоріч воно проходить під гаслом "Мир даю вам".

Організатором паломництва виступила Українська греко-католицька церква за погодження і при участі Міністерства оборони України, МВС України, Національної гвардії України, Державної прикордонної служби України, Державної служби надзвичайних ситуацій та Державної пенітенціарної служби України. Паломництво відбувається з благословення та за участі військового єпископа владики Михаїла Колтуна, керівника Департаменту Патріаршої Курії Української Греко-Католицької Церкви у справах душпастирства силових структур України.

Особливістю цьогорічного паломництва є залучення до нього військовослужбовців-учасників бойових дій, представників добровольчих батальйонів, поранених в зоні АТО, які знаходяться на

реабілітації, членів сімей поранених і загиблих.

Святе місце, де у храмі Пресвятої Трійці зберігається чудотворна ікона Божої Матері, відвідали тисячі військовослужбовців силових структур та членів їхніх родин з усіх регіонів держави.

Захід розпочався з молитви до Пресвятої Богородиці та продовжився урочистою ходою учасників прощі до фігури Матері Божої. Окрім того, у програмі паломництва була поминальна Божественна Літургія, Хресна хода, панакхда за загиблими військовослужбовцями, похід зі свічками та нічні чування.

Завершилося паломництво у неділю 21 вересня Архієрейською Божественною Літургією.

Василь Лабай.
Фото автора.

НОВИНКА

“Варан” від творців “Жаби”

На виставці “Зброя та безпека”, яка цими днями проходить у Києві, компанія P1G-Tac презентувала польове спорядження в новому українському універсальному камуфляжі “Варан”, який був розроблений фахівцями компанії в 2014 році.

Паралельно з розвитком адаптивних камуфльованих малюнків із серії “ЖАБА” (ЖАБА Польова, ЖАБА Степова) співробітники бренду P1G-Tac працювали над новим універсальним камуфляжем під комерційною назвою Varan.

Varan не має нічого спільного з серією “ЖАБА”, це абсолютно новий малюнок. В забарвленні пе-

реважають “пісочні” кольори, поєднуються ясно-зелені, бежеві і світло-бежеві відтінки.

За інформацією від розробників, універсальний піщаний камуфляж P1G-Tac Varan спочатку проектувався для зовнішнього ринку на замовлення однієї з американських компаній і орієнтований на підрозділи, що працюють в гарячих точках Близького Сходу.

За його словами, РЛС МР-1 розробляється і виготовляється за власні кошти КП “НВК “Іскра”. Особливістю станції є те, що вона дозволяє виявляти повітряні цілі, виконані за технологією “stealth”.

“МР-1 має низку істотних переваг перед закордонними РЛС метрового діапазону. Зокрема, МР-1 має малий час розгортання (5 хв), на відміну від 30 хв у РЛС “НЕБО-СВУ”. Вся апаратура нашої станції розміщена на одному

автомобілі КраЗ на відміну від трьох транспортних одиниць у РЛС 55Ж5. РЛС МР-1 дозволяє оцінити висоту цілі. РЛС “СХІД-Е” такої можливості не має”, – зазначив І.Пресняк.

Апаратура РЛС МР-1 виконана на сучасній цифровій базі, що дозволяє їй ефективно інтегруватися у військову і цивільну системи контролю повітряного простору.

“В даний час ми обмежені в можливості вкладати власні кош-

“ОБОРОНКА”

Новітня українська РЛС МР-1 може вийти на випробування вже в 2015-му

За умови достатнього фінансування РЛС МР-1 виробництва КП “НВК “Іскра” може вийти на держвипробування вже в 2015 році. Про це повідомив директор підприємства Ігор Пресняк.

ти в закупівлю комплектуючих і виготовлення станції. Це пов'язано зі значним скороченням ГОЗ та необхідністю модернізації радіолокаційної техніки, що випускається нашим підприємством, для збереження експортного потенціалу. Значно прискорити терміни виготовлення РЛС МР-1 може повне або часткове фінансування робіт, що залишилися, держструктурами”, – наголосив директор підприємства.

КОНТРАКТИ

Українські крила для Північної Кореї

Другий корейський Ан-148 передадуть в КНДР в грудні 2014 року в обхід санкцій. Про це повідомило джерело в Кабміні, яке побажало залишитися невідомим.

За його даними, після поставки в КНДР першого Ан-148 в 2013 р. в професійному середовищі активно обговорювалося питання санкцій проти КБ “Антонова”, адже в конструкції літака використовується низка вузлів і агрегатів західного виробництва, які заборонені до постачання в КНДР безпосередньо. Проте українська сторона змогла переконати західних виробників, і другий Ан-148 передадуть в КНДР вже до кінця поточного року.

“Угода по другому Ан-148 для КНДР підписана, “льошин фінанс” погодився профінансувати будову літака. На сьогодні готовність літака – близько 90%. Залишилися незначні доопрацювання, треба встановити салон. Він буде стандартної компоновки

двокласний – бізнес, економ клас, місткістю 85-89 пасажирів. Про VIP компоновку переговори велися, але сторони не домовилися з ціни. Втім, Кім Чен Ин задоволений і таким компонуванням, зараз він використовує перший літак для особистих перельотів. Щодо термінів, то постачання планувалося в жовтні, але субпідрядники не встигають доставити частину вузлів. Тому най-

більш реальний варіант поставки – грудень поточного року”, – відзначило джерело.

За його даними, головною перешкодою для передачі другого Ан-148 в КНДР була ціна. Українська сторона наполягала на збільшенні вартості літака орієнтовно на 10% через інфляційні процеси. Після серії переговорів корейська сторона погодилася на збільшення вартості.

БЕЗПЕКА

У Львові випускатимуть мобільні блокпости

Підприємство “Пліт” (Львів) розробило і розпочало випуск блокпостів для використання в зоні антитерористичної операції. Про це повідомили в Львівській міській раді. “Львівське підприємство ТОВ “Пліт” розробило сучасний блокпост – збірно-розбірну металеву конструкцію, обшиту геотекстилем”, – йдеться в повідомленні. Для використання її необхідно наповнити піском. Зараз підприємство розробило два види конструкцій для виготовлення блокпостів – польського та американського зразка. Зміцнення вже випробували на військовому полігоні у Львівській області, де воно продемонструвало хороші результати.

Конструкція є мобільною довготривалою вогневою точкою, яку за необхідності можна використовувати як блокпост. Споруда має достатній ступінь захисту для забезпечення безпеки військових від усіх видів стрілецької зброї. Вона складається з опалубки і бійниць для ведення вогню, а також перекриття, яке захищає від вогню і осколків зверху. Блокпост простий у розгортанні: монтаж одного укріплення займає близько 2 годин.

Одна мобільна вогнева точка

розрахована на трьох бійців і дозволяє тримати кругову оборону. За необхідності укріплення можна бути демонтувати і перенести в інше місце. Подібні аналоги використовувалися країнами НАТО під час бойових дій на Близькому Сході. Собівартість конструкції складає близько 20 тис. грн. Львівська міськрада має намір закупити такі блокпости для 80-ї аеромобільної бригади, 3-го батальйону територіальної оборони та батальйону “Львів”.

...ВСЕ ДЛЯ ПЕРЕМОГИ!

Бронеавтомобілі КраЗ для Нацгвардії

НВО “Практика” досягнута домовленість про бронювання 10 вантажівок КраЗ для Нацгвардії. Наразі автомобілі вже знаходяться в роботі. Їх підготовку виконують комплексно: бронювання капота, кабіни, кузова, паливних баків, гальмівної системи, захист від мін низу.

В результаті КраЗи зможуть витримувати обстріл боеприпасом калібру 7,62 мм і вже не стануть легкою мішенню для бойовиків.

Крім бронювання нових КраЗів, в НВО “Практика” освоїли випуск санітарних броньованих автомобілів на базі ЗІЛ-131 і ГАЗ-66. Притому в декількох варіантах: чисто евакуаційні (на 9 лежачих або 12 сидячих) або евакуаційно-медичні (4 лежачих/8 сидячих + медичне обладнання).

Такі авто вже отримала Нацгвардія і Міноборони. У свою чергу, Державна прикордонна служба використовує КамАЗ-43114, який також був заброньований на підприємстві.

РОЗРОБКИ

Робот-шпигун для АТО

Львівські фахівці розробили самохідну радіокеровану установку, яку можуть використовувати військові у зоні АТО.

Львівський “Сюрприз” може піднятися по сходах на 10-й поверх, долати до п'яти кілометрів, евакуувати поранених. Коштує цей самохід близько 40 тисяч гривень, у той час як американські аналоги – 60 тис. доларів. На підприємстві кажуть, що готові прийняти замовлення на 100 таких одиниць. Водночас, Нацгвардія готова замовити десять подібних самоходів.

Над виготовленням “Сюрпризу” працювали близько 50

фахівців та науковців. Розміри всюдихода – метр довжини і 60 см ширини. Установка працює на двох акумуляторах по 12V, або на одному на 24, витримує до 6 годин роботи. Двох таких машин буде достатньо для охорони блокпостів. Крім того, роботом зацікавилися вже пожежники, установка обладнана камерою і може використовуватися для пошуку осіб та огляду небезпечних територій.

Із небом у душі...

Шістнадцять годин часу і вісім тисяч знімків заради лише одного достойного кадру.... Той, хто хоч раз бачив унікальні фотографії Дмитра Муравського, безсумнівно відповість, що зусилля того варті. Адже ці фото аж ніяк не назвеш просто красивими картинками, вони передають емоції, відчуття польоту, змушують любити авіацію і розуміти її суть.

Попри успішну підприємницьку діяльність, Дмитро Юрійович може у будь-який момент покинути усі свої справи і поїхати до аеропорту, аби відзняти черговий літак чи вертоліт. Причина таких вчинків одна – абсолютна любов до авіації. Адже тільки щиро закохана у небо людина не вважатиме за проблему вистояти півдня в полі біля злітної смуги в сорокаградусну спеку чи лютий мороз. Закоханий в авіацію чоловік цінує її у всіх проявах і обставинах.

З дитинства уявляв себе льотчиком

Є професії, овіяні романтикою і легендами, про які з дитинства мріють хлопці. От і Дмитро, ще будучи школярем, мріяв стати льотчиком.

– Я з дитинства полюбляв малювати літаки і вертольоти, хотів ними керувати, уявляв себе відважним пілотом. Та чомусь ця мрія здавалась зовсім нереальною: – зв'язків у цій сфері не було, здоров'я – не ідеальне.

Мабуть, авіація так і залишилася для Дмитра лише спогадами про дитячі мрії, якби не один випадок. Вісімнадцять років тому підприємець випадково отримав сертифікат на політ на літаку в київському авіаційному клубі.

– Купував мобільний телефон, і у подарунок дали сертифікат. От після цього авіація мене остаточно зачепила. Враження від першого польоту пам'ятаю до цих пір – неймовірно страшно, але і не менш захопливо. Після цього польоту зрозумів, що обов'язково захочу його повторити і, мабуть, не раз. Так і сталося... Почав потроху літати, частіше – у цьому ж таки столичному авіаційному клубі. Літав на Як-52 і Як-18Т. Потім почали з'являтися приватні клуби, деякі знайомі придбали свої літаки...

Десятки тисяч зйомок

Близько шести років тому Дмитро Юрійович почав співпрацювати із військовослужбовцями. Це дало можливість літати на нових для Дмитра літаках, тоді ж чоловік почав пробувати себе і у ролі авіаційного фотографа.

– Політав на Ан-30 і Ан-26. Потім потрапив на навчання в Миргороді. Почав потроху фотографувати літаки. Робив знімки і в повітрі, і на землі. Зрозумів, що для мене це цікаво і потрібно. Став кореспондентом "Крила України", почав, так би мовити, офіційно фотографувати, маючи необхідні дозволи на руках. Робив фото в Бельбеку, пішла плідна співпраця із військовослужбовцями. Одразу ж я почав ставитись до справи де-

що серйозніше. Фотографії літаків – не просто красиві картинки. Це і методичні знімки. Часто доводиться користуватись кількома камерами.

Зараз на робочому комп'ютері Дмитра – надзвичайно багато фотографій. Кількість зйомок рахується десятками тисяч. Проте оброблених фото, які на думку підприємця гідні уваги, значно менше – кілька сотень.

– Коли я знімав вертоліт в Бродах, витратив 16 годин і 8 тисяч знімків, аби зробити дійсно гарний кадр. Це були навчання 2 роки тому, організовані перед відправкою наших миротворців у Африку. Звісно, можна було б відібрати значно більше вдалих кадрів, але усі вони поступались цьому одному знімку, а значить, їх не варто показувати. Можу сказати, що нерідко фотографію просто бояться робити гарні знімки, бояться ризикувати, бояться великих навантажень. З іншого боку є чимало людей, що присвятили цій справі усе своє життя і їх внеском можна захоплюватись.

Жодної теорії, тільки практика

Дмитро Муравський пояснює, що людям, які не літають, важко зрозуміти емоції, які переживаєш у повітрі. Чоловік намагається передавати ці відчуття через фото-знімки. Що цікаво, жодного уроку фотографії автор унікальних знімків за своє життя не взяв. За спиною – тільки кружок фотографії у дитячі роки і немало практики. Із абсолютно однаковими фотоапаратами знімки можуть вийти кардинально різними. Адже навчитись бачити цікаві моменти – не просто.

– Я роблю не лише авіаційні знімки, полюбляю робити фотогра-

фії і під час подорожей. Можу похвалитись, що з деяких фото можна робити непогані листівки. Одного разу трапився досить цікавий випадок. Дивлюсь в готелі книгу з фотографіями відомого фотографа і розумію, що

На землі – більше фотограф, у небі – пілот

Чоловік не жалкує, що чимало часу віддає авіації. Каже, що 12 років у бізнесі навчили його керувати вільним часом і знаходити кілька годин для улюбленої справи.

– В повітрі бувають різні ситуації, часто зйомка супроводжується небезпекою, проте, яке задоволення отримувеш, коли бачиш вдалі кадри! Є десятки речей, які я мрію і прагну реалізувати як любитель авіації. Я ще тільки на початку шляху, потрібно не боятись, потрібно пробувати нові варіанти зйомок. Не так давно у Франції мені вперше вдалось зробити достойні знімки під час того, як літак виконує петлю. Не можу сказати, що мені приносить більше задоволення – фотографувати чи літати... Мабуть, на землі я – більше фотограф, у небі – пілот.

Цьогоріч вийшов авіаційний календар із знімками Муравського. Соціальний проект вийшов вдалим, та є момент, який не може не засмучувати... На жаль, на момент виходу календаря кількох літаків, що є на знімках, вже не стало.

– Не можу не згадати іще один випадок. Хлопці попросили мене придбати хороший об'єктив для зйомок із Ан-30. Коштує такий об'єктив кілька сотень тисяч гривень. Та справа не у грошах. У бійців були проблеми із якістю знімків під час розвідки. Так от, техніку придбали, я виїхав, щоб передати обладнання, а ввечері літак збили. На жаль, із допомогою я не встиг.

Про свою волонтерську діяльність підприємець говорить неох-

че. Каже, що робить це зовсім не заради самопіару.

– Виділити певну суму коштів – найпростіше, що може зробити людина. Та варто пам'ятати, що спокій не купиш. Набагато складніше – витратити час для того, аби допомогти комусь.

Що таке війна...

Війна внесла свої корективи і у життя Дмитра Юрійовича. Останнім часом у чоловіка все менше часу залишається на відвідання авіаційних шоу, фестивалів і показових польотів. Незабаром чоловік вже не вперше відправиться у зону АТО.

– У такий час важко розважатись, важко знаходити час для хобі. Деякі мої знімки, зроблені у зоні АТО, будуть представлені на виставках у Києві та Житомирі. Це близько 80 кращих фотографій. Хотілось у першу чергу відобразити, що таке війна. Знімав обличчя людей, які отримують допомогу, військовослужбовців за роботою, бійців, що стоять біля техніки. Знімки – зовсім різні, для виставок намагався обрати лише ті, що дійсно "чіпляють" за душу. Працювати в АТО – не складно, важко бачити те, що там відбувається.

Дмитро впевнений, перемогу святкуватимемо тоді, коли більше українців братимуть участь у цьому процесі.

– Зараз в АТО знаходиться менше одного відсотка українців, і це неприпустимо. У нас війна, а люди продовжують ходити по ресторанах, нічних клубах. Поки усі українці не усвідомлять, що час діяти, нічого не вийде.

**Анастасія Олехнович.
"Крила України".**

Акценти на переозброєння

У Києві відкрилась XI Міжнародна спеціалізована виставка “Зброя та безпека – 2014” та IX Міжнародний авіакосмічний салон “Авіасвіт-XXI”

Щорічна Міжнародна спеціалізована виставка “Зброя та безпека” має на меті сприяти розвитку української оборонної промисловості, вдосконаленню технічної оснащеності силових структур країни. Цього року основна увага відвідувачів прикута до експозицій вітчизняних виробників озброєння та військової техніки. Серед них – ДК “Укроборонпром”, “Укрспецекспорт”, КБ “Артилерійське озброєння”, НКВ “Іскра”, ДП “НДІ “Квант” та інші.

У перший день виставки представлені експонати оглянули Голова Верховної Ради України Олександр Турчинов, Міністр оборони України генерал-полковник Валерій Гелетей, директор Державного

В роботі “Авіасвіт-XXI” традиційно бере участь Державний науково-дослідний інститут авіації, який на сьогодні законодавчо реалізує технічну політику щодо відновлення та підтримання справності та льотної придатності авіаційної військової авіації, забезпечення її заданого військово-технічного рівня. В рамках цієї роботи вирішуються питання збільшення встановлених ресурсних показників авіаційної техніки, переведення та її експлуатації за технічним станом, виконання різних видів заводського ремонту та розвитку й модернізації авіації Збройних Сил України.

На стендах інституту обладнані експозиції, яка відображає не тільки напрямки діяльності та основні результати роботи за останнє десятиріччя, а й унікальну науково-експериментальну базу. Головною складовою цієї бази є аеродинамічний комплекс, до складу якого входять 3 дозвукові, 3 надзвукові аеродинамічні труби, одна гідродинамічна труба, а також лабораторія авіаційних двигунів для проведення широкого спектру експериментальних досліджень. На цей час Кабінетом Міністрів України розглядається питання щодо внесення аеродинамічного комплексу інституту до Державного реєстру наукових об'єктів, що становлять національне надбання.

Під час “Авіасвіт-XXI” силами інституту організовано проведення міжнародної конференції, учасники якої обговорюють низку актуальних питань щодо технічної експлуатації та ремонту авіаційної техніки, перспектив розвитку літальних апаратів та їх силових установок, вертольотобуду-

вання, БПЛА та засобів повітряної розвідки, авіаційних засобів ураження, авіатренажерів, радіолокаційних та оптико-електронних прицільних комплексів, засобів навігації, зв'язку та реєстрації польотної інформації, бортових комплексів оборони. У конференції братимуть участь провідні фахівці профільних підприємств промисловості, авіаремонтних підприємств Державного концерну “Укроборонпром”, інститутів Національної академії наук України, науково-дослідних установ Міноборони України, а також представники країн-партнерів в авіаційній галузі.

Одним з найважливіших завдань, що вирішуватиметься в рамках конференції, – визначення пріоритетних напрямів в галузі експлуатації, ремонту, розвитку та модернізації авіаційної техніки в сучасних умовах, а також практичних шляхів реалізації зазначених напрямів, в тому числі в кооперації підприємств авіаційної промисловості з іноземними компаніями.

концерну “Укроборонпром” Роман Романов, представники РНБО України, МВС, МЗС, військові аташе, акредитовані в Україні.

Відомі вітчизняні виробники озброєння та військової техніки представили широкий асортимент артилерійського озброєння, засобів зв'язку та автоматизованого управління, боеприпаси, безпілотні розвідувальні літальні апарати та багато іншого.

– Багато зразків техніки, яка представлена на виставці, вже проходять випробування в зоні АТО. За результатами цих випробувань будуть зроблені відповідні висновки щодо того, наскільки ця техніка ефективна в тих умовах та викликах, на які сьогодні потрі-

бно реагувати Збройними Силами й іншим силовим структурам. Найкращі зразки будуть найближчим часом закуплені для потреб Збройних Сил України, – зазначив Міністр оборони України генерал-полковник Валерій Гелетей.

За словами керівника вітчизняного оборонного відомства, на виставці працюють спеціалісти профільних структурних підрозділів Міністерства оборони України, які ретельно вивчають представлені зразки.

– Все залежатиме від показників бюджету 2015 року і того оборонного замовлення, яке буде визначено пріоритетом на наступний рік, – підкреслив генерал-полковник Валерій Гелетей.

З огляду на ситуацію в Україні, цього року “Авіасвіт-XXI” поєднаний з виставкою “Зброя та безпека”, що закономірно відобразилося на тематиці участі в салоні ДП “Антонов”. Основний акцент підприємство зробило на представленні лінійки військово-транспортних літаків та машин спеціального призначення, у створенні яких підприємство займає лідируючі позиції.

Окрім того, антоновці активно просувають і тематику створення безпілотних авіаційних комплексів (БПАК), адже і тут вони мають чималий досвід роботи. Так, у 1975-1981 роках на “Антонов” було створено безпілотний апарат для оптичної (телевізійної) розвідки. Вперше в СРСР з борту дистанційно-керуваного апарата було передано, а на землі прийнято відеозображення у реальному масштабі часу. На борту була встановлена спецапаратура, керування польотом здійснювалось з мобільної. Таким чином, були практично відпрацьовані усі складові сучасного БПАК, а саме: літак-платформа, цільовий комплекс, комплекс обміну даними та наземний комплекс.

Створення та впровадження у

виробництво перспективних зразків вітчизняних БПАК сьогодні є новою, складною, але дуже важливою для держави тематикою. У структурі сучасних збройних сил розвинених країн світу різноманітні БПАК відіграють велику роль. Вони застосовуються для розвідки, патрулювання, коригування артилерійського вогню та ударних дій. Відсутність таких комплексів у складі армії призводить до неефективного застосування збройних сил, ускладнення координації військовими підрозділами, а також великих людських та матеріальних втрат. Ці негативні фактори у повній мірі виявилися у період проведення антитерористичної операції на сході України. Відтак, антоновці переконані: оснащення

силових структур сучасними безпілотними комплексами має стати одним із пріоритетних напрямків модернізації та переозброєння Збройних Сил України.

Аби здійснити такі плани, у ДП “Антонов” є і технології, і відповідні напрацювання, і матеріально-технічна база. Зокрема, пріоритетом конструкторської та виробничої діяльності підприємства є впровадження високих технологій та реалізація останніх наукових досягнень. На підприємстві постій-

но ведуться наукові дослідження в різних напрямках авіабудування. Сьогодні проектування здійснюється з використанням найсучасніших систем комп'ютерного моделювання. Застосовуються найновіші методи досліджень аеродинаміки польоту, міцності конструкції. Вироби комплектуються сучасними системами та обладнанням. Проводиться широкий комплекс досліджень та експериментів. У своєму арсеналі підприємство має аеродинамічну трубу, стенди з ви-

пробувань на міцність, комплексні пілотажні стенди та тренажери, комплексні стенди відпрацювання БРЕО, стенди дослідження роботи шасі. На ДП “Антонов” проводиться повний комплекс льотних та сертифікаційних випробувань.

На відміну від більшості розробників, підприємство здатне не лише сконструювати дослідний зразок, а й, у разі прийняття рішення стосовно його серійного випуску, налагодити виробництво БПАК. Для цього у структурі ДП “Антонов” є серійний авіазавод. Зараз триває технічне переоснащення, модернізація та реконструкція виробництва, запроваджуються інноваційні технологічні розробки, зокрема успішно опановано виробництво агрегатів з композиційних матеріалів. Таким чином колектив ДП “Антонов” готовий взяти участь у переоснащенні Збройних Сил та внести свій вклад у справу захисту незалежності й територіальної цілісності держави. “Це наш громадянський обов'язок!” – переконані на підприємстві.

24 вересня в рамках авіасалону “Авіасвіт XXI” на стенді АТ “Мотор Січ” відбулося підписання Меморандуму про співпрацю в сфері модернізації та виробництва вертольотів W-3 Sokol, Mi-8 МСБ, літака Ан-26 та їхнього супроводу в експлуатації, а також договір консорціуму з модернізації вертольотів W3 Sokol, Mi-8, Mi-17, Mi-24, Mi-14 та Mi-2 із заміною двигунів.

Меморандум підписано із компаніями Secimpex (Угорщина), Aeroleda (Польща), Aerodata (Німеччина).

Ветеран із бронедесантним гартом

Цю людину по праву можна назвати не лише “справжнім полковником”, як, з легкої руки Примадонни, стали нерідко називати вірцевих старших офіцерів на пострадянському просторі, але й певною мірою одним із легендарних командирів ВДВ. У 35 років офіцер Юрій Борецький уже носив погони полковника й командував одним із перших так званих бронедесантних полків ВДВ СРСР. Сьогодні 74-річний полковник у відставці ще є кремезним чоловіком, словом – десантником, який не виглядає на свої роки й не дуже відчуває цей вже досить поважний вік. Нагороджений 34 орденами й медалями та іменною зброєю, пістолетом і кортиком, він був і досі залишається представником славного племені “крилатої піхоти”. Юрій Богданович щиро пишається безсмертним подвигом українських десантників, які воюють у зоні проведення антитерористичної операції, і водночас йому сумно й боляче за те, що такі ж, здалися б, самі “блакитні беретні”, тільки з російського боку, проливають кров українців, росіян та представників багатьох інших національностей на Сході України...

Юрій Борецький народився передвоєнного 1940 року у містечку Кременець на Тернопільщині. Точніше, мабуть, буде сказати, у міжвоєнний рік – адже лише 1939 року разом із іншими західноукраїнськими землями ця територія увійшла до складу СРСР, а вже 1941 року вона була окупована гітлерівською Німеччиною. Пізніше, під час служби у лавах Радянської армії, як і всі офіцери, він був комуністом, втім генералом перспективний офіцер так і не став. Декілька разів майбутній генерал армії України та міністр оборони України, а тоді – командир дивізії генерал-майор Віталій Радецький відсилав подання на призначення свого заступника на вищу посаду, і жодного разу ЦК КПРС його кандидатуру не затверджував – мабуть, вважаючи українця з Тернопільщини неблагонадійним...

У Збройних Силах СРСР полковник Юрій Борецький прослужив 31 календарний рік. Розпочав він її солдатом строкової служби у Забайкаллі, в 16-му навчальному парашутно-десантному полку, що дислокувався поблизу станції Мирна Читинської області. Через рік, у 1960-му, вступив до Далекосхідного танкового училища, що дислокувалося у селищі Мохова Падь неподалік від Благовещенська Амурської області.

Навчалися тоді у середніх військових училищах лише три роки, тож уже влітку 1963 року молодий офіцер їхав до нового місця служби. Як колишній воїн-десантник, Юрій жалкував про те, що училище розлучило його з “крилатою піхотою”. Тому напередодні випуску написав рапорт, висловивши у ньому бажання продовжити військову службу саме у повітрянодесантних військах. Рапорт було задоволено, і першим місцем офіцерської служби лейтенанта Борецького став 66-й окремих гвардійський самохідно-артилерійський дивізіон 98-ї гвардійської повітрянодесантної дивізії, що дислокувався у місті Свободний тієї ж неоясній Амурської області.

Як і переважна більшість лейтенантів, Борецький спочатку прийняв командування взводом. Згодом став комсоргом батареї, ще пізніше – комбатом. За мужність та рішучі дії, проявлені під час нештатної ситуації в процесі бойового навчання, був нагороджений медаллю “За відвагу”.

Незабаром 66-й дивізіон у складі дивізії був передислокований з Далекого Сходу до України – в місто Болград Одеської області. А Юрій Богданович невдовзі був призначений командиром дивізіону.

У 1975 році майор Юрій Борецький відзначився тим, що його

дивізіон вперше у світі виконав десантування штатного озброєння, самохідних артилерійських установок САУ-85. Десантування проводилося на платформах П-16, що спускалися з літаків Ан-22 “Антей” на багатокупольних парашутних системах. Площа одного тільки купола цієї системи – 700 квадратних метрів. Особовий склад при цьому – повним складом дивізіону – десантувався з цих самих літаків одразу ж після бойової техніки. За ці дослідницькі навчання “Весна-75” воїни-десантники отримали бойові та урядові нагороди. Командир дивізіону був відзначений орденом “За службу Батьківщині в ЗС СРСР” III ступеня.

Напевно, як заохочення, одразу ж після цих навчань командир дивізіону отримав призначення до Рязані – на посаду начальника штабу 137-го гвардійського парашутно-десантного полку 106-ї гвардійської повітрянодесантної дивізії. Це був “парадний” полк ВДВ, згадає ветеран військової служби. Втім, керувати штабом цього полку офіцерові довелося недовго. Потім було навчання в Академії бронетанкових військ імені маршала Радянського Союзу Родіона Малиновського, а після її закінчення він прийняв під командування 350-ї гвардійської парашутно-десантний полк 103-ї гвардійської Вітебської повітрянодесантної дивізії. Той самий 350-й полк, який буквально через декілька років прославить себе безсмертними подвигами воїнів-десантників на Афганській війні. Але – вже без нього, командира...

Очолити полк, 35-річний полковник Борецький прийняв на себе важку ношу – переозброєння частини на новенькі на той час бойові машини десанту БМД-1, які тільки надходили на озброєння. Тоді ці частини у ВДВ називали першими бронедесантними полками.

У 1978 році на масштабних навчаннях військ “Березина”, знову ж таки, вперше в історії ВДВ, парашутно-десантний полк із броньованою технікою на озброєнні десантувався у повному складі з літаків Іл-76 у присутності керівництва МО СРСР та військових аташе десятків країн світу. Загалом десантувалося 127 одиниць військової техніки та озброєння. Але напередодні навчань у командира полку стався приступ апендициту...

Командувач ВДВ легендарний генерал армії Василь Маргелов викликав полковника Юрія Борецького:

– Що робити будеш, командире?

– Як що, товаришу команду-вач?! Десантуватися!

Десантувався командир разом

із полком, та під час парашутного стрибка апендикс луснув, і його терміново доправили до шпиталю на операцію. Полк виконував бойове завдання, вступивши з неба в бій, уже без свого командира...

Як не було боляче полковнику, та з ВДВ лікарі його “списали”. Подальші 12 років служити довелося вже у Сухопутних військах...

Ось коли вчорашній офіцер-десантник відчув різницю між ВДВ та “іншою армією”!

– Після насиченої й напруженої бойової підготовки в частинах ВДВ у піхоті був справжній курорт! – згадає він.

Полковник-десантник був призначений на посаду начальника відділу оперативного управління штабу Північної групи військ. Але невдовзі там, у Польщі, розпочалися події, які згодом призвели до протистояння влади й опозиції та, у кінцевому рахунку, до військового правління в країні. Як відомо, чекісти ніколи не дрімали – полковника Борецького одразу ж викликали до особового відділу групи військ. виявилось, що “особисти” добре попрацювали й “розкопали” відомості про те, що у радянського полковника у Польщі, у місті Легниці, проживає далекий родич – син бабусиної сестри. Це не було дивним, адже до 1939 року як Легниця, так і його рідний Кременець, були містами однієї країни – Польщі. Тож карати за це ніхто Юрія Богдановича не став, натомість він отримав нове призначення – начальником штабу мотострілецької дивізії Прикарпатського військового округу.

Це була так звана дивізія охорони тилу фронту у Хмельницькому. Під час служби у ній тричі полковник Юрій Борецький брав участь у зборі врожаю. У ті часи військові постійно залучалися на битву за врожай. Від військового округу відряджалася оперативна група на чолі з генералом. Він був єдиним винятком і керував оперативною групою у званні полковника. До складу групи входило три батальйони, по 1101 чоловіку особового складу та 500 одиниць автомобільної техніки у кожному, а також персону авторемонтна майстерня й вертоліт. Під керівництвом полковника Борецького вояки з ПрикВО збирали врожай у Казахстані, Татарії та на Белгородщині.

А в цей час його рідний 350-й полк вкривав невмирущою славою своє бойове знамено в горах та пустелях Афганістану...

– Серце кралялося, – зітхає сивий полковник, – вони – там, а я – тут, у Союзі... Коли наприкінці 1979 року Вітебському дивізіону було піднято по тривозі та відправлено в Афганістан, у хлопців навіть бронезилетів ніяких не було... І

першими Героями Радянського Союзу в Афганістані стали саме наші хлопці – гвардії сержанти Сашко Мироненко та Микола Чепик, які загинули 29 лютого важкого, високосного 1980 року, підірвавши себе разом із душманами у провінції Кунар... Всього ж за час афганської війни 350-й полк втратив 357 чоловік...

А ще цей прославлений полк дав двох командувачів ВДВ, що правда, – вже ВДВ Росії. Це – генерал-полковник Георгій Шпак та генерал-лейтенант Валерій Євтухович. Крім них у ВДВ з когорти полковника Юрія Борецького виросло ще 12 генералів. Але йому стати генералом так і не судилося через західноукраїнське походження. А може, вплинуло ще й те, що, починаючи з введення його рідної частини до Афганістану та загибелі перших бійців, полковник Борецький, нікого не лякаючи, щороку у День Перемоги ходить до церкви, замовляє панакхиду за загиблими товаришами й ставить свічки. Неодноразово під час служби його з цього приводу викликали “на килим” до політвідділу, але полковник був непохитим: “Ходив і буду ходити!”...

Юрій Богданович щиро жалкує, що йому не довелося прослужити у ВДВ усю його службу. Кожного ювілею полку та дивізії однополчани запрошують його до Вітебська на святкування, щороку у День ВДВ запрошують до Москви. І лише цього року сивочолий полковник вперше не поїхав: після початку російської агресії проти України в душі – лише величезний смуток та гіркота...

– Я більш ніж упевнений, що навіть російські солдати не в захваті від того, що їм доводиться через чийсь геополітичні амбіції воювати проти брательного українського народу, – говорить ветеран. – Тим більше – офіцери-десантники, які вчилися в одних із нами військових училищах і академіях... Коли я приїхав на санаторно-курортне лікування до Вінниці, де побачив у стінах Військо-

во-медичного клінічного центру Центрального регіону поранених десантників, моє серце стиснуло біль... І вони, десантники, побачивши на моїй футболці емблему 350-го гвардійського парашутно-десантного полку, підвели очі у німому запиті. На щастя, мій полк у цій ганебній війні участі не бере – він був розформований після виведення з Афганістану, про що я хлопцям і сказав...

Як розповів Юрій Богданович, під його будинком у Хмельницькому стоїть пам'ятник загиблим воїнам-десантникам, на якому використано:

“Подекуди керівники держави приймають неправильні рішення, через які страждає нард...”

– Ось, на моє переконання, так і вийшло, що через певні неправильні рішення російського керівництва сьогодні проливається кров і йде війна, – із боєм говорить старий десантник.

Один із легендарних командирів ВДВ захоплюється мужністю та героїзмом українських десантників – бійців та офіцерів 25-ї, 79-ї, 80-ї та 95-ї бригад, а також, звичайно, елітою ВДВ – спецназом 3-го та 8-го полків спецпризначення. Але, водночас, він твердо переконаний у тому, що, якщо вже, коли гримнув грім і українська влада вперше за історію нашої державності по-справжньому звернула увагу на українське військо, їй варто буди послідовною у всьому. А це – і належне грошове забезпечення, і забезпечення житлом, і багато іншого.

– Нам потрібно завжди пам'ятати давню латинську мудрість: “Хочеш миру – готуйся до війни”. Армія – є армія, і без неї немає і не може бути держави. Я вже не згадуватиму Наполеона та його вислови про свою та чужу армію... А взагалі-то, кожен громадянин нашої держави і, особливо, у такий важкий для неї період, повинен пам'ятати: Батьківщина і честь – це найперше й найголовніше!

**Олексій Тригуб.
“Крила України”.
Фото автора.**

Оружие противника: зенитный ракетно-пушечный комплекс “Панцирь-С1”

Закінчення. Початок в №39.

Основной конструктивной особенностью комплекса является модульный принцип построения на основе единой башенной установки, которая может размещаться на различных носителях – гусеничных, автомобильных, а также в стационарном исполнении.

Модульный принцип построения боевой машины позволяет создавать различные ее модификации как по составу вооружения, так и по составу системы управления, в том числе модификацию с ракетным вооружением и с оптико-электронной системой управления ЗУР.

Реализация модульного принципа построения и создание различных модификаций позволяют наиболее полно решать возлагаемые на комплекс “Панцирь-С1” задачи с учетом особенностей и условий его боевого применения в видах вооруженных сил различных стран и за счет этого обеспечить высокий экспортный спрос на зарубежном рынке.

Основные характеристики:

Вооружение: ракетно-пушечное
Боекомплект, шт: ЗУР на пусковых 8 или 12 30-мм выстрелов до 1400

Станция обнаружения целей: количество одновременно сопровождаемых целей, шт.: 20

Зона обзора, град.: по азимуту 360; по углу места 0-60; 40-80

Время обзора зоны, с: 2-4

Дальность обнаружения самолета (ЭПР = 2 м²), км: 32-36

Время реакции, с: 4-6

Масса ЗУР, кг: в контейнере 95,4 стартовая 75,7

Длина ЗУР в контейнере, мм: 3300

Калибр ЗУР, мм: стартовой ступени 170 маршевой ступени 90

Тип взрывателя: Контактный, неконтактный адаптивный

Зона поражения самолета, м: ракетным вооружением: по дальности 1200-20000 по высоте 5-10000; пушечным вооружением: по дальности 200-4000 по высоте 0-3000

Залповая стрельба ЗУР: обеспечивается в РЛ режиме

Стрельба в движении ЗУР и пушками: обеспечивается

Экипаж, чел.: 3

Зенитный ракетный комплекс “Панцирь-С1” с оптической системой управления

ЗРК обладает следующими особенностями:

- сохраняет практически те же тактико-технические характеристики по типам и характеристикам поражаемых целей, зоне поражения и боевой эффективности, что и оптико-электронного канала базового варианта;

- обеспечивает практически полную скрытность работы целевого канала;

- снижена стоимость боевой машины в 2,0 – 2,5 раза;

- обеспечивает возможность его автономного использования для решения задачи усиления группировок ПВО на малых и предельно малых высотах и за счет этого сокращение затрат в 1,5-2 раза, так как полеты СВН на этих высотах осуществляются, как правило, при наличии метеорологических условий видимости. Поэтому при решении данной задачи комплекс имеет возможность реализовать свои предельные возможности по обстрелу и поражению низколетящих целей всех типов.

Способы боевого применения боевых машин с ОСУВ:

- в батерее однородного состава БМ с ОСУВ;

- в составе смешанной батереи совместно с базовыми боевыми машинами.

Режимы управления боевой работой те же, что и базового комплекса.

Состав комплекса:

- боевые средства

- до 6 БМ в батерее по 8 ЗУР на каждой БМ и до двух транспортно-заряжающих машин;

- средства технического обслуживания;

- учебно-тренировочные средства;

- групповой ЗИП.

Варианты размещения:

- на колесном шасси высокой проходимости;

- на гусеничном шасси типа БМП.

Основные характеристики:

Вооружение: ракетное

Боекомплект ЗУР на пусковых, шт.: 8

Состав системы управления: СОЦ, тепловизор, ИК-пеленгатор, передатчик команд

Дальность обнаружения самолета (ЭПР = 1 м²), км: 25

Дальность сопровождения самолета ИК-пеленгатором, км: 17-26

Зоны поражения, м: по дальности – 1500-18000, по высоте – 5-10000

Максимальная скорость поражаемых целей, м/с: 700

Типы ЗУР Штатная ЗУР 57Э6-Е

Система команд управления ЗУР радиокомандная

Число целевых каналов: 1

Время реакции, с: 5-7

Боевой расчет, чел.: 3

Стрельба в движении, с места и с коротких остановок: обеспечивается

Поражение наземной легкобронированной техники и живой силы: обеспечивается

Круглосуточность боевого применения: обеспечивается

Защита (бронирование) экипажа и жизненно важных систем БМ от пуль и осколков: обеспечивается

Автоматический режим боевой работы: обеспечивается.

Недостатки ЗРПК “Панцирь-С1”

В материалах открытой печати есть конс-

пект текста доклада “Оценка характеристик ЗРПК “Панцирь-С1” на одной из открытых научно-технических конференций Министерства обороны России и Российской академии ракетных и артиллерийских наук. Авторы доклада кандидат военных наук, доцент В. Белоцерковский (ВПВО ВВС) и И.Разин (ВА ВПВО ВС).

В докладе сообщается: “Работы по созданию комплекса “Панцирь-С1” проводятся по “Программе развития единой системы зенитного ракетного оружия (вооружения)” в рамках ОКР “ЗРПК”, “Панцирь-С1”, “Панцирь-СМ”, “Редут” и “Гладиатор”. На базе технических решений ЗРПК “Панцирь-С1” планируется создание межвидовых комплексов малой дальности и ближнего действия, в том числе для ПВО СВ.

Главными достоинствами ЗРПК “Панцирь-С1” являются наличие автоматического режима функционирования, в том числе в составе подразделения, а также возможность стрельбы по целям с места и в движении как пушечным, так и ракетным вооружением.

Однако по настоящее время разработчиком не устранены следующие основные проблемы и недостатки:

1) Реальные результаты стрельбовых испытаний показали низкую возможность комплекса по обстрелу целей, маневрирующих и летящих с курсовым параметром более 2-3 км;

2) Не подтверждена возможность стрельбы по целям, летящим со скоростями более 400 м/с, хотя в ТТХ комплекса приводится скорость, равная 1000 м/с;

3) Максимальная дальность стрельбы – 20 км – обеспечивается по воздушным целям, летящим со скоростью не более 80 м/с (по мишени Е-95), так как располагаемые перегрузки ЗУР на данной дальности не превышают 5 ед.;

4) Основным недостатком бикалиберной ракеты является отсутствие двигателя в маршевой ступени ЗУР, в результате чего в пределах заявленной зоны поражения ракета будет двигаться с отрицательным ускорением порядка 50-30 м/с², что ведет к появлению таких нелинейностей во входном сигнале ко-

нтура управления ЗУР, которые ведут к увеличению ошибок ее наведения на активно маневрирующую цель;

5) Не подтверждены возможности комплекса по поражению ТБР, ОТБР, а также их боевых блоков при использовании гиперзвуковой ЗУР с боевой частью весом 4 кг;

6) Наличие всего двух методов наведения ЗУР (по методу трех точек; по методу половинного спрямления) ограничивают возможности комплекса по поражению различных типов СВН в сложных условиях обстановки (маневр, помехи, НЛЦ, зависший вертолет, БПЛА и т.д.);

7) Система управления подрывом боевой части гиперзвуковой ЗУР, функционирующая по сигналу от ЗРПК в соответствии с установленной разностью дальностей между целью и ракетой, может быть эффективной только при наведении ЗУР методом полного спрямления, а при наведении ЗУР методом “трех точек” и половинным спрямлением срабатывает только при движении цели непосредственно на стреляющую боевую машину ЗРПК;

8) В вышеупомянутом последнем случае эффективность поражения цели может оказаться низкой вследствие явления рикошетирующего поражающих элементов боевой части, так как в этом случае вектор их скорости будет направлен под малым углом к поверхности цели;

9) Не обеспечено эффективное согласование боевого снаряжения ЗУР (области срабатывания неконтактного датчика цели, НДЦ и области разлета поражающих элементов БЧ),

а также предотвращение срабатывания НДЦ ЗУР от подстилающей поверхности при стрельбе по низколетящим целям;

10) Влияние метеоусловий (дождь, туман, гидрометеоры) на уменьшение дальности обнаружения цели для разработанной РЛС СЦР миллиметрового диапазона волн в 10-50 раз сильнее, чем на вариант ЗРПК с РЛС сантиметрового диапазона волн, причем указанный недостаток не может быть компенсирован наличием в ЗРПК “Панцирь-С1” оптико-электронного канала сопровождения ВЦ, в силу также отрицательной зависимости последнего от метеоусловий;

11) Большие габаритные размеры БМ ЗРПК на колесной базе, особенно по высоте (в боевом положении 5,65 м), а также отсутствие броневой защиты огнекомплекта, аппаратного отсека (СОЦ, ССЦР, СУО) не позволяют использовать ЗРПК на переднем крае в боевых и предбоевых порядках прикрываемых войск;

12) Габариты БМ ЗРПК в походном положении на колесной базе (4, 374 м) не позволяют транспортировать ее железнодорожным транспортом, так как допустимый габарит погрузки по высоте (1Т) составляет 3,8 м, при этом демонтаж аппаратного отсека и погрузка его на платформу для перевозки с помощью специального крана составляет для одной БМ 3 часа, а также требует наличие спецкрана и оснастки. Разгрузка и монтаж аппаратного отсека при железнодорожной перевозке требуют тех же трудозатрат (3 часа) и наличия спецкрана;

13) Габариты БМ увеличивают трудозатраты на инженерное оборудование стартовой позиции по сравнению с другими ЗРК (ЗРК) войсковой ПВО;

14) Время перевода комплекса из походного положения в боевое при использовании “Режим ОЭС” (с тепловизором) превышает заявленные 5 минут (реально 8-9 минут).

15) Время загрузки полного боекомплекта с помощью ТЗМ достаточно велико и составляет 25-30 минут.

До друку підготував
Володимир Алексєєв.

ЄВРОБЕЗПЕКА

НАТО посилює Східну Європу

Наприкінці минулого тижня у Вільнюсі відбулася дводенна конференція вищої військової інституції НАТО – Військового комітету Північноатлантичного альянсу, за участю вищого командного складу армій країн-членів НАТО. На зустрічі обговорювалися конкретні плани дій за рішеннями, прийнятими в рамках уельського саміту, в контексті безперервної агресії Росії в Україні і потенційно можливих загроз країнам Східної Європи, що межують з РФ.

Передусім під час конференції йшлося про розміщення штабів НАТО у 5 країнах (Литва, Латвія, Естонія, Польща та Румунія), створення східно-європейських сил швидкого реагування та завершення місії в Афганістані та її заміну місією "Тверда підтримка" ("Resolute Support"). Крім того, у Вільнюсі відбулися вибори нового глави Військового комітету НАТО. Ним став голова штабу Чеських збройних сил генерал Петро Павло. Це перший представник від країн Центральної та Східної Європи, який посів ключову посаду в Північноатлантичному Альянсі.

В рамках конференції було прийнято рішення про те, що один з сухопутних батальйонів буде дислокований на колишній радянській військовій базі в Литві. Три країни Альянсу – Бельгія, Німеччина і Угорщина вже висловили бажання направити туди своїх представників сухопутних військ для проведення навчань. І це попри те, що в Литві вже перебувають 150 американських військовослужбовців та посилені сили повітряної місії НАТО. Також в Литві з'явиться нова військова база НАТО неподалік Вільнюса, а військова авіабаза НАТО в Зокняй, де дислокується місія повітряної поліції Альянсу, найближчим часом роз-

ширить свою інфраструктуру. Як і очікувалося, у НАТО визначилися із планом створення східно-європейських сил швидкого реагування, які за потреби можуть дати негайну відповідь агресорові.

Ще одна знакова заява, озвучена під час конференції, напряму пов'язана із конфліктом в Україні. Зокрема, було чітко і однозначно сказано, що на території України знаходяться війська Російської Федерації. За словами головнокомандувача Збройних сил НАТО в Європі генерала Філіппа Брідлава, НАТО має достовірні дані про те, що російські військові сили, як і раніше, знаходяться на території України і підтримують сепаратистів. Генерал зазначив, що у зв'язку з перемир'ям частковий відхід російських військ спостерігається, але остаточно їхати додому російські війська поки не збираються. На думку посадовця Альянсу, це означає, що в будь-який момент Росія знову може почати військову агресію проти України. Генерал дав зрозуміти, що на україно-російському кордоні – "прохідний двір", через який легко переміщуються російські війська, терористи і озброєння. Тому дуже важко підрахувати, скільки російських військових знаходяться в Україні реально.

"RAPTOR" АТАКУЄ

F-22: перевірка боєм

США вперше застосували винищувачі F-22 Raptor в бойових умовах, повідомляє Time із посиланням на американське міністерство оборони.

Літаки цього типу завдали кілька ударів по сирійському місту Ракка і його передмістю. Це місто вважається основною позицією бойовиків "Ісламської держави". Раніше прес-секретар Пентагону контр-адмірал Джон Кірбі оголосив, що для нанесення ударів по позиціях терористів використовувалися крилаті ракети Tomahawk.

Які саме завдання виконували винищувачі F-22 в Сирії, поки не відомо. Нанесення ударів по позиціях "Ісламської держави" в Сирії

почалося вранці 23 вересня. Відзначається, що в операції брали участь Бахрейн, Йорданія, Саудівська Аравія та Об'єднані Арабські Емірати. 11 вересня 2014 президент США Барак Обама оголосив, що Вашингтон має намір створити коаліцію, яка займатиметься боротьбою з бойовиками "Ісламської держави" на території Сирії та Іраку. При цьому американський президент зазначив, що США не стануть вводити війська в ці країни, але посилять інтенсивність повітряних ударів.

І САНКЦІЇ НЕ ЗАВАДА

"Містраль" з російським екіпажем на борту завершив перший вихід в море і готується до наступного

Попри попередню відмову Франції передавати побудований для Росії вертольотоносець, процес перенавчання російських моряків у французькому Сен-Назері триває без відставання у графіку. Так, на початку минулого тижня завершився вихід в море першого російського екіпажу на вертольотоносці типу "Містраль". У ньому взяли участь двісті російських моряків, які ще влітку прибули до Франції для проведення перенавчання. Другий екіпаж "Містралю" має вийти у море вже цього тижня.

Це говорить про те, що контракт на поставку двох вертольотоносців, укладений між французькою компанією DCNS і "Рособоронекспортом" в 2011 році, продовжує виконуватись. Цьому не завадили навіть останні погрози французької сторони стосовно чергової зупинки поставки військових кораблів через посилення кризи в Україні, до якої Москва безпосередньо доклала руку.

На думку експертів, нічого дивного у такому стані речей немає, адже юридично виконання контракту навіть не призупинено, а щодо заяв французького президента Франсуа Олланда, то це трактується лише як позначення політичної позиції. Як повідомляли "Крила України", Франсуа Олланд раніше заявляв, що не схва-

лить передачу судна в листопаді, якщо ситуація на Україні не покращиться. Обов'язковою умовою "покращення ситуації" має стати реальне припинення вогню на Україні, а також наявність договору про політичне врегулювання кризи.

Варто зазначити, що наявність у Росії кораблів подібного класу значно посилює наступальні спроможності її збройних сил. А вже два головних завдання перед вертольотоносцем – здійснення висадки сил і засобів десанту, його підтримка з повітря, управління групою, з'єднанням і об'єднанням кораблів або різномірних сил. Крім того, закупівля "Містралів" мала на меті придбання "транспортного засобу" для російської морської піхоти, здатного забезпечити тривалу присутність

військових контингентів у віддалених районах із відсутністю стаціонарних військових баз.

Універсальний корабель-док "Містраль" має водотоннажність в 21 тисячу тонн, максимальна довжина корпусу складає 210 метрів. Корабель здатний розвивати швидкість понад 18 вузлів (близько 33 кілометрів за годину). Дальність переходу – до 20 тисяч морських миль (близько 37 тисяч кілометрів). Чисельність екіпажу – 160 осіб, додатково вертольотоносець може прийняти на борт ще 450 осіб. Авіагрупа включає 16 вертольотів, з яких шість можуть одночасно розміщуватися на палубі корабля. Повітряну підтримку операцій морської піхоти або сил спецпризначення російський "Містраль" повинен забезпечувати російськими вертольота-

ми. "Ударну" функцію планується покласти на палубний варіант Ка-52.

Варто зазначити, що на вимогу російської сторони під час будівництва конструкцію вертольотоносців було доопрацьовано. Зокрема, у конструкції були використані дещо міцніші сплави сталі, що дозволяє застосовувати кораблі в північних широтах. Збільшено висоту палуб для розміщення російських вертольотів типу Ка-28 і Ка-52К. У конструкції кораблів передбачені місця для установки додаткового озброєння: засобів протиповітряної оборони, артилерійського озброєння і крупнокаліберних автоматичних установок. Це дозволить застосовувати вертольотоносці у відкритому морі при меншій кількості надводних кораблів охорони.

ІНЦИДЕНТ

Троє десантників потонули на навчаннях

На найбільших з часів СРСР військових навчаннях на Сахаліні потонуло БТР з людьми.

За різними даними, загинули троє або четверо військовослужбовців, ще кілька членів екіпажу постраждали. Трагічний інцидент стався на півдні острова Сахалін в ході військових навчань, де були задіяні понад 100 тисяч осіб, 150 танків, 120 літаків і 70 кораблів Тихоокеанського флоту.

Як повідомляють місцеві ЗМІ, машину вже встигли підняти з води. За попередніми даними, чотири людини в результаті інциденту загинули (інші джерела називають цифру три людини), ще як мінімум двоє вояків постраждали. При цьому офіційний сайт Міноборони Росії про цю подію не повідомляє.

БРЯЦАННЯ ЗБРОСІЮ

Росія продовжує політику провокацій

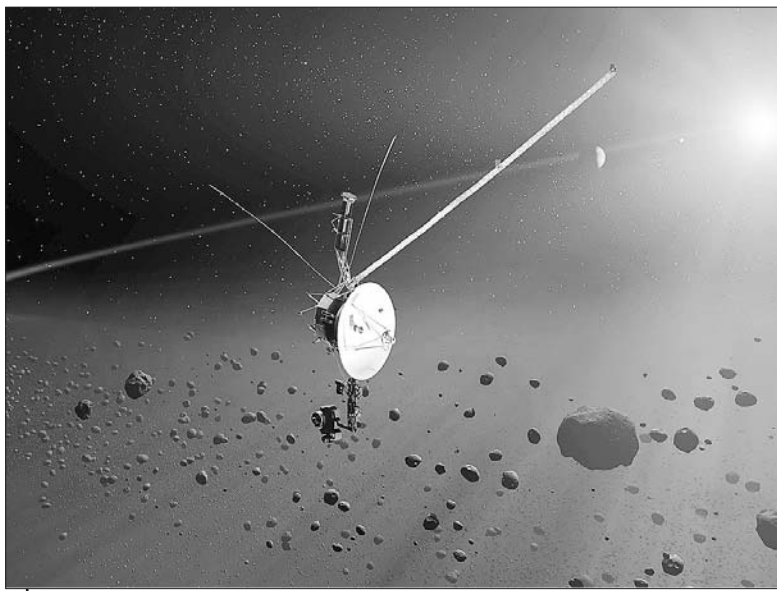
У світових ЗМІ дедалі частіше з'являється інформація щодо порушення літаками російських ВПС повітряних кордонів низки країн. Зокрема, як повідомляє The Washington Times, минулого тижня російські бомбардувальники Ту-95 були помічені на кордоні Шотландії. За словами видання, Королівські військовоповітряні сили Великобританії були підняті в повітря для ідентифікації літака-порушника. Для Британії це був перший подібний випадок, коли літаки швидкого реагування були змушені підніматися в повітря.

Також минулого тижня про вторгнення двох російських військових літаків у повітряний простір країни повідомила Швеція. Як повідомляє шведське видання Expressen.se, 18 вересня два російські бомбардувальники Су-24 порушили повітряний простір Швеції. Раніше вони злетіли з території Калінінградської області, облетіли узбережжя Польщі та попрямували на північ до шведського острова Еланд, що в Балтійському морі. Російські Су-24 відразу ж змінили курс, щойно зі шведського повітряного простору

на перехоплення вилетіли винищувачі королівства. За результатами інциденту МЗС Швеції вимагає від Збройних Сил королівства надати терміновий звіт щодо ситуації. Натомість Збройні сили поки не коментують ситуацію, посилаючись на необхідність проведення належних досліджень. А поки триває розслідування, Швеція надіслала ноту протесту Росії з приводу інциденту, назвавши його вторгненням, "серйозним порушенням".

Та російські літаки активізувались не лише у європейській частині. 19 вересня російські бомбардувальники були помічені і за 100 км від кордону Канади. Також чотири російських МіГ-35 зафіксовані системою ППО США поблизу Аляски та в межах 50 миль від узбережжя Каліфорнії. Як повідомив офіційний представник Об'єднаного командування аерокосмічної оборони Північної Америки (NORAD) капітан Джефф Девіс, російські літаки не заходили в повітряний простір Сполучених Штатів, однак перебували у безпосередній близькості із ним. За твердженням NORAD, в групі російських літаків, крім стратегічних бомбардувальників Ту-95, знаходилися два винищувачі МіГ-31 і два літаки-заправники Іл-78.

Сторінку підготував Сергій Клименко.

ПОЛІТ НОРМАЛЬНИЙ

Отримано радіозображення апарата "Вояджер-1"

За допомогою мережі радіотелескопів Very Long Baseline Array вчені змогли вивчити радіообраз найбільш віддаленого об'єкта, створеного руками людини.

На фотографії космічний зонд "Вояджер-1" виглядає як подовгаста блакитна пляма. Розташований об'єкт у 19-ти мільярдах кілометрів від нашої планети, далеко за орбітами Плутона та інших карликових планет пояса Койпера, за винятком Седни. Вояджер подолав цю вражаючу відстань за 36 років, рухаючись в космосі зі швидкістю в 17 кілометрів на секунду. Примітно, що цей зонд, розміром з автомобіль і вагою понад 700 кілограмів, є не тільки найбільш далеким, а й найшвид-

шим зі створених руками людини.

Потужність радіопередавача "Вояджера-1", за допомогою якого всі ці десятиліття підтримується зв'язок із Землею, становить 23 Вт. Однак за ті понад 17 годин, що сигнал йде до нас, його потужність падає в мільярди разів. І тому для того, аби виділити сигнал на тлі інших радіошумів, необхідні неймовірно чутливі засоби моніторингу. Саме тому вчені використовували для створення фотографії мережу радіотеле-

скопів Very Long Baseline Array, яка простягається від Гаваїв до Віргінських островів.

На даний момент, як заявляють учені, "Вояджер-1" вже вийшов за межі сфери випромінювання нашого Сонця, яке на такій колосальній відстані змінилося на випромінювання інших зірок галактики. Однак інформація про те, що зонд нібито покинув Сонячну систему, не є вірною, адже, як вважають вчені, на такій відстані все ще сильний гравітаційний вплив нашої зірки.

ДО ЧЕРВОНОЇ ПЛАНЕТИ

Зонд MAVEN успішно досяг орбіти Марса

Апарат НАСА Mars Atmosphere and Volatile EvolutioN (MAVEN) успішно досяг орбіти Марса. Про це широкій громадськості повідомили представники американського космічного відомства. За їхніми словами, 21 вересня зонд MAVEN офіційно добрався до місця своєї роботи, вийшовши на еліптичну орбіту Марса, звідки він буде вивчати параметри верхніх шарів атмосфери Червоної планети. У найближчій точці MAVEN наблизиться до Марса всього на 150 кілометрів, а в найдовшій відійде від планети на 6,3 тисячі кілометрів.

Даний космічний апарат є вже 10 в історії орбітальним зондом НАСА, який відправився вивчати Червону планету. Масштабний космічний проект став можливим завдяки праці більше 600 тисяч чоловік, а також інвестиціям у 671 мільйон доларів, виділених американським урядом. MAVEN був запущений в космос 18 листопада 2013 р. За 10 місяців

своєї подорожі апарат подолав 711 000 000 кілометрів до Червоної планети.

Основне завдання зонда MAVEN полягає у вивченні атмосфери Марса і її взаємодії з сонячним вітром. Метою всього цього є прагнення вчених дізнатися, як саме наш сусід по Сонячній системі втратив основну частину своєї атмосфери в минулому.

ДОСЛІДЖЕННЯ КОСМОСУ

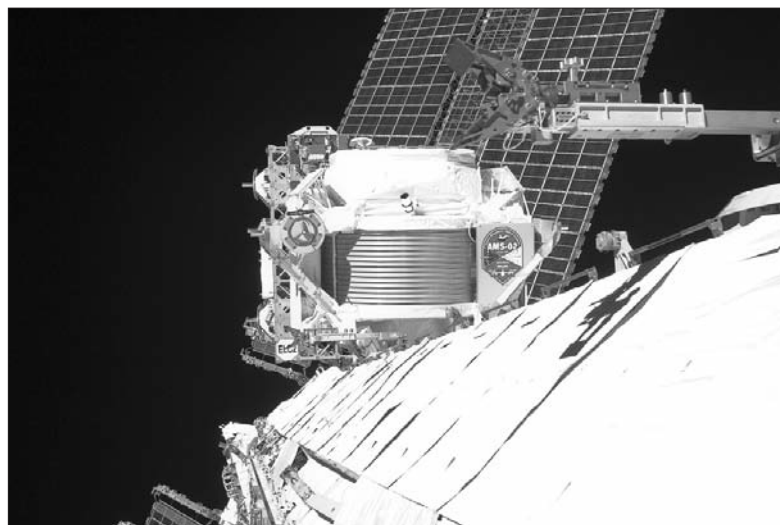
Прилад на МКС допоміг встановити сутність темної матерії

Наддорогий прилад Alpha Magnetic Spectrometer (AMS), встановлений за бортом Міжнародної космічної станції, отримав докази того, що темна матерія служить своєрідним "клеєм" для Всесвіту.

За даними вчених, які працювали над дослідженням інформації, отриманої AMS, темна матерія стримує всі галактики разом, змушуючи їх взаємодіяти одну з одною і ставати частиною ще більших структур – галактичних груп і кластерів.

Альфа-магнітний спектрометр (AMS) встановлений на одній з ферм за бортом Міжнародної космічної станції. Завданням даного приладу є вивчення фундаментальних процесів, що відбуваються у нашому Всесвіті, і особливо темної матерії, на яку припадає більше чверті маси всього виявленого нами космічного простору. Для порівняння, всіх планет, зірок і газових хмар у Всесвіті приблизно в 5 разів менше, і це лише за попередніми підрахунками.

Крім цього, прилад AMS досліджує космічні промені високих енергій і вивчає антиматерію. Вченим вдалося взяти за основу модель схожого приладу, який був встанов-

лений ще на борту станції "Мир", і в значній мірі вдосконалити його технічні параметри, підвищивши чутливість. Даний прилад є найдосконалішим на сьогодні детектором фізичних частинок, виведеним в космічний простір. Його загальна вартість становить 2 мільярди доларів.

КОСМІЧНИЙ ТУРИЗМ

Туристів почнуть возити до Місяця у 2018 році

Компанія Space Adventures, яка спеціалізується на доставці туристів до Міжнародної космічної станції, в найближчі кілька років розширить перелік своїх послуг.

В офіційному повідомленні компанії йдеться, що на 2018 призначений перший туристичний політ до Місяця. Доволі незвичайна експедиція триватиме 6 днів. Наразі не відомо, чи буде передбачена посадка на поверхню нашого природного супутника, чи туристи просто облетять Місяць і повернуться на Землю.

Вартість туру також поки тримається в секреті, але, швидше за все, ціник величезний. За словами представників Space Adventures, вони змогли знайти двох людей, які стануть першими місячними туристами. Імена цих щасливчиків поки не розголошуються.

Слід зазначити, що компанія Space Adventures вже багато років займається відправкою туристів на борт Міжнародної космічної станції. Незабаром на МКС полетить оперна співачка Сара Брайтман, яка, за деякою інформацією, заплатила за тур до орбітального комплексу понад 50 мільйонів доларів США. Саме силами компанії Space Adventures на початку століття на орбіту відправився перший в історії космічний турист Денніс Тіто.

ПЕРСПЕКТИВА

Приватні компанії Boeing і SpaceX підписали з НАСА контракт загальною вартістю в 6,8 мільярда доларів. На ці гроші обидві компанії повинні будуть побудувати пілотовані космічні кораблі, які забезпечать американців незалежним від Росії доступом до Міжнародної космічної станції.

За інформацією, опублікованою напередодні, в НАСА виділили 4,2 мільярда доларів компанії Boeing на створення космічного корабля CST-100, а також 2,6 мільярда компанії SpaceX, які в даний момент працюють над пасажирською модифікацією власного космічного корабля Dragon, який вже кілька разів доставляв вантажі на МКС і успішно повертався назад. Обидва кораблі повинні зробити свій перший політ у космос в 2017 році.

Після того, як програму шатлів вирішено було за-

АМБІТНІ ПЛАНИ

В SpaceX хочуть будувати міста на Марсі

Глава компанії SpaceX Елон Маск в ході виступу на американському телешоу The Colbert Report заявив про те, що його мрією є створення повномасштабної колонії на Червоній планеті.

"Я вважаю, що прогнози щодо життя на нашій планеті дуже сприятливі. Але ви ж знаєте: статися може все, що завгодно. В цьому випадку колонія людства на Марсі може стати своєрідною страховкою для людства, яке не зникне зі сторінок космічної історії", – заявив Маск.

За словами засновника і голови компанії SpaceX, діяльність його фірми спрямована не тільки на забезпечення технічними засобами марсіанської експедиції, але й на те, щоб в майбутньому там з'явилися справжнісінькі міста. Маск висловив упевненість в тому, що ймовірність цього велими висока, оскільки технології будуть дозволяти зробити це в недалекому майбутньому.

Компанія SpaceX в даний час є однією з найбільш яскравих представників приватних підприємств в космічній індустрії. Крім ракет-носіїв Falcon 9, якими користуються НАСА, на МКС вже кілька разів літав космічний вантажний корабель Dragon, що відправився в свій черговий рейс до орбітального комплексу вже 20 вересня. Даний човник, на відміну від інших вантажівок, має функцію повернення вантажу на Землю, що робить цю технологію, після невеликої модернізації, придатною і для пілотованих польотів. Зважаючи на відсутність у НАСА власних засобів для виведення космонавтів на орбіту, то Елон Маск вже неодноразово заявляв, що розробка пілотованого Dragon йде повним ходом.

крити, американці залишилися без власних засобів доставки астронавтів на борт МКС. Тож сьогодні вони користуються послугами російських "Союзів". Американці вже неодноразово заявляли, що будуть прагнути якнайскоріше позбутися від цієї залежності, а поточне походження відносин між двома державами, ймовірно, змусить США прагнути до цього ще активніше.

Сторінку підготував Андрій Яцик.

ДЕНЬ КАЛЕНДАРЯ

29 вересня – 5 жовтня

29 вересня 1907 р. відбувся перший в історії авіації пілотований політ гелікоптера. Сконструювали його брати Лін і Жак Бреге та Шарль Ріше. Це не був вільний політ, літальний апарат для забезпечення стійкості підпирали дерев'яними жердинами.

29 вересня 1937 р. розпочався рекордний політ дирижабля "СРСР-В-6". Всього в повітрі провів 130 год. 27 хв, саме стільки часу йому було потрібно для подолання відстані 4800 км. Пілотував його екіпаж І.В.Панькова, всього було 16 чоловік.

29 вересня 1939 р. створено ДП МО "Миколаївський авіаційно-ремонтний завод "НАРП".

29 вересня 1942 р. було розпочато передачу американських літаків з Аляски в Красноярськ. Всього було передано 8124 літака.

29 вересня 1983 р. здійснив перший політ транспортний літак КЗП Ан-74 ДКБ О.К.Антонова з ТРДД Д-36, екіпаж С.О.Горбика.

30 вересня 1965 р. встановлено почесні звання "Заслужений пілот СРСР" і "Заслужений штурман СРСР".

30 вересня 2003 р. у Києві відкрився Державний музей авіації.

1 жовтня 1881 р. народився авіаконструктор У.Боїнг.

1 жовтня 1918 р. народився військовий льотчик, двічі Герой Радянського Союзу С.Д.Луганський.

1 жовтня 1942 р. відбувся перший в історії авіації політ літака Белл XP-59Ф "Ейркомет".

1 жовтня 1946 р. у Харкові сформована ВА радіолокації, згодом – ВІРА ім. Л.Говорова.

1 жовтня 1992 р. створено першу українську авіакомпанію в формі спільного підприємства – "Міжнародні авіалінії України" (МАУ).

2 жовтня 1909 р. Б.М.Юр'єву видано патент на одногвинтовий вертоліт, вперше оснащений автоматом-перекосом.

2 жовтня 1934 р. здійснив перший політ навчальний літак АІР-9 ДКБ "Як" з М-11, Ю.І.Піонтковський.

2 жовтня 1939 р. здійснив перший політ дослідний двомісний броньований штурмовик ЦКБ-55 (БШ-2) – прототип штурмовика Іл-2, В.К.Коккінакі.

2 жовтня 1947 р. здійснив перший політ І-270 №1 (Ж) – експериментальний винищувач-перехоплювач з рідинно-реактивним двигуном РД-2М-3В, В.М.Юганов.

2 жовтня 1954 р. народився льотчик-випробувач АНТК ім. О.К.Антонова А.М.Куліков.

3 жовтня 1942 р. вперше в історії космонавтики було здійснено запуск німецької балістичної ракети А-4 (ФАУ-2).

3 жовтня 1967 р. відкрито Державний музей історії космонавтики ім. К.Е.Ціолковського в Калужі.

3 жовтня 1967 р. вперше в історії авіації було здійснено політ літака Ту-154. Пілотував його екіпаж Ю.В.Сухова.

3 жовтня 1986 р. в СРСР було запущено супутник системи попередження ракетного нападу "Космос-1783".

3 жовтня 1998 р. створено Київське представництво генерального замовника – Національного космічного агентства України.

3 жовтня 2003 р. із заводського аеродрому заводу "Авіант" здійснив політ Ан-124-100 №03-03 – вісімнадцятий і останній "Руслан" київського складання, екіпаж В.Горовенка.

4 жовтня 1911 р. В.В.Дибовський і О.О.Тучков у Франції здійснили політ на аероплані "Блеріо" для випробування радіопередавача системи Тучкова.

4 жовтня 1957 р. – початок космічної ери. З космодрому Байконур в 22.28.34 був виведений на орбіту перший штучний супутник Землі "ПС-1" конструкції С.П.Корольова. Вага супутника склала 83,6 кг. Перший ШСЗ проіснував в космосі 92 доби, скоїв 1400 обертів навколо Землі і пройшов при цьому шлях протяжністю близько 60 000 000 км.

4 жовтня 1971 р. прийнято на озброєння самохідний ЗРК "Оса" (9К33).

4 жовтня 1997 р. у м. Корольов відкрито монумент, присвячений 40-річчю запуску першого ШСЗ. Встановлений макет вітчизняної БРДД Р-2. Керівник проекту І.Єфремов, художник Г.Коровін.

5 жовтня 1882 р. народився американський піонер космонавтики Р.Годдард. У березні 1926 р. успішно запустив першу в світі ракету на рідинному пальному.

5 жовтня 1930 р. народився льотчик-космонавт, двічі Герой Радянського Союзу П.Р.Попович. В 1954 р. закінчив Качинське ВАУЛ ім. О.Ф.М'яникова. Здійснив 2 польоти в космос.

5 жовтня 1967 р. на літаку МіГ-25 встановлено абсолютний рекорд швидкості по замкнутому маршруту та на маршруті 500 км (2981,5 км/год). Пілотував літака Н.Н.Комаров. Також в цей же день на цьому ж типі літаку вперше в історії авіації було піднято вантаж 2 т на висоту 29 977 м. Пілотував його О.В.Федотов.

Причому, чимало з цих 33 чоловік отримали найвищу урядову нагороду за подвиги, здійснені у минулому, до здобуття Україною Незалежності. І ось цього, чорного для українського народу 2014 року, ми вже маємо 6 Героїв України, нагороджених орденом "Золота Зірка" за мужність та героїзм, проявлені при захисті Незалежності та територіальної цілісності України. Шестеро, і п'ятеро з них – посмертно... Один із загиблих Героїв – 23-річний офіцер-спецназівець старший лейтенант Євген Зеленський. Молодий парубок, який лише два роки тому закінчив Академію Сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного. Ровесник Незалежності України, який віддав своє життя, до останньої краплі крові захищаючи цю вистраждану Незалежність...

Євген Зеленський – син військового. Він народився доленосного 1991 року у німецькому місті Потсдам, де на той час, у Групі радянських військ у Німеч-

НЕЗВИЧАЙНІ ЛІТАКИ

Вернётся ли Украина к проекту Ан-181?

Построенный в единственном экземпляре и известный как "Изделие 181" самолёт сегодня находится в авиационном музее в Жулянах. Киевляне начали его разрабатывать в конце 80-ых годов. Основной разработчик – КБ имени О. Антонова. С 1989 года работы продолжались уже в АНТК имени О. Антонова. Самолёт разительно отличался от всех создаваемых летательных аппаратов – он строился с применением в конструкции арочного типа крыла (комбинированное крыло).

Сама идея арочного крыла впервые была разработана американским конструктором У. Кастером, работавшим над ней с 1930 года. Он даже построил несколько самолётов с подобным крылом. Идея арочного крыла заключалась в получении дополнительной подъёмной силы за счёт необычной формы. У. Кастер так и не смог доказать и полностью воплотить в жизнь свою идею, не успев добиться от самолёта с арочным крылом расчетных характеристик. Именно поэтому сама идея хоть и была известна, но испытать её в реальном летательном аппарате брались немногие. Сам автор рассчитал и стремился доказать, что арочное крыло способно обеспечить ЛА почти вертикальный взлёт при достаточно низкой взлётной скорости.

Почему киевские конструкторы выбрали данную схему крыла для нового самолёта, точно не известно. Но, зная историю создания самолётов в СССР, можно предположить, что конструкторы, в конце концов, своего бы добились, если бы не произошел распад Советского Союза. Последствия разделения республик привели к полному прекращению финансирования всех разработок, что в полной мере относится и к данному проекту.

На момент прекращения работ уже был построен в одном экземпляре экспериментальный самолёт "Изделие 181", которому присвоили бортовой номер "СССР-190101". Он прошёл ряд наземных испытаний, успешно провёл скоростные пробежки. Методический совет, который определил бы дату первого взлёта, должен был состояться через 1 месяц после вынужденного закрытия проекта...

Интерес вызывают характеристики самолёта, которые выглядят и сегодня достаточно заманчиво – скорость взлёта до 40 км/ч, длина взлетного разбега – не более 50 метров. Сегодня понятно, что, даже если бы самолёт взлетел, то

ПОДВИГ У ЗОНИ АТО БЕЗСМЕРТНИЙ!

Ровесник Незалежності героїськи загинув в боях за Незалежність...

З майже 300 Героїв України лише 33 Герої не були державними діячами, промисловцями, вченими чи митцями, яких нагороджують Орденом Держави. Лише 33 чоловіки зі списку Героїв України здійснили подвиги, за що – тримали орден "Золота Зірка".

чини, проходив службу його батько. Пішовши батьківським шляхом, після закінчення загальноосвітньої школи Женя вдягнув курсантський однострій.

Після випуску з Академії Сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного вчорашній сержант, командир групи отримав військове звання "лейтенант" та призначення до омріяного спецназу – 8-го окремого полку спеціального призначення, командиром групи спецпризначення. Два роки вивчав сам не легку спецназівську науку та навчав підлеглих бійців. Вивчав і навчав ретельно, як тільки може бути в елітних військах. Немовби відчував, що ці знання та навички йому вже найближчим часом знадобляться...

Коли навесні цього року на українську землю прийшло страшне лихо й залунали перші, ще поодинокі постріли, спецназ пішов на східні рубежі першим. І серед груп спеціального призначення 8-го полку була, звичайно, і група Євгена Зеленського. Зі своїми підлеглими точках зони проведення антитерористичної операції. Командування доручало молодому офіцеру виконання найвідповідальніших завдань, а його бійці завжди були впевнені у своєму командирі навіть більше ніж на 100%. Їхні сподівання він не підвів ні разу, і у найвідповідальніший момент ціною власного

життя врятував свій підрозділ, довівши право бути справжнім Героєм.

Свій останній бій старший лейтенант Зеленський прийняв 17 червня поблизу міста з надто оптимістичною назвою Щастя, на Луганщині. Того дня Євген отримав бойове завдання: силами своєї групи визволити з полону іншу групу. Виконуючи завдання, спецназ потрапив у засідку. Під шаленим автоматним, кулеметним та гранатометним вогнем командир групи віддав бійцям наказ: перегрупуватися. А сам прикривав їх – прикривав до останнього. Згодом медики скажуть, що в тому бою молодий офіцер отримав поранення, не сумісні з життям... Атаку сепаратистів було відбито, бійців старший лейтенант зберіг, а ось себе... Його одразу ж евакуювали, але у Головному клінічному військово-медичному центрі, у Києві, все ж врятувати життя героєві не вдалося...

23 серпня Президент України Петро Порошенко підписав Указ про присвоєння звання Герой України з врученням ордена "Золота Зірка" командиром групи 8-го окремого полку спецпризначення оперативного командування "Північ" Сухопутних військ ЗС України старшому лейтенанту Євгенію Зеленському (посмертно).

Вічна пам'ять Героям, полеглим за волю та Незалежність нашої Батьківщини!..

обнаружились бы весьма существенные проблемы, которые бы в дальнейшем предстояло конструкторам и инженерам решать, но самолёт точно бы полетел.

От своих конструкторов самолёт получил фанарь с возможностью отбрасывания в случае непредвиденных обстоятельств. Крыло комбинированное. Шасси – неубираемого типа. Киль самолёта – V-образной конструкции. Двигатель – поршневого М332/М337 чехословацкого производства с воздушным охлаждением. Мощность – 140/210 л.с. На комбинированное крыло установили два винта, связанные с двигателем через редуктор. Кабина двухместного исполнения. Хвостовое оперение расположено "под струёй" винтов и имеет широкое исполнение для повышения устойчивости.

Почти полное забвение потенциальному Ан-181 обеспечило не только прекращение разработки, но и связанные с ней трудности реализации проекта. Понятно, что разрабатывать требуемое комбинированное крыло пришлось бы

долгими усилиями и постоянными испытаниями, но после распада СССР денег на подобные эксперименты не было. В ряде источников экспериментальный самолёт смело называют Ан-181, но это не соответствует действительности – официально ему не присваивали такого индекса.

Широкой общественности самолёт представили только раз в близлежащем Гостомеле при проведении авиашоу в 1991 году. В 2010-ом экспериментальный самолёт под названием "Изделие 181" был передан в государственный авиамузей в Жулянах.

Интересная разработка самолёта с арочным крылом имеет все шансы жить, ведь есть некоторый опыт в создании экспериментальной базы. Возможно, когда возникнет необходимость создания самолёта, взлетающего на малых скоростях с малых ВПП, разработка будет продолжена.

**Підготував Олексій Тригуб.
"Крила України".**

ПРОФЕСІЙНИЙ БОКС

Усик проведе перший титульний бій у Львові

На кону бою з чемпіоном Південної Африки Деніелем Брюером – пояс Інтерконтинентального чемпіона WBO

4 жовтня в Львові на стадіоні "Арена Львів" відбудеться вечір боксу, в рамках якого Олександр Усик (4-0, 4 КО) проведе перший титульний поєдинок у професійній кар'єрі.

Протистояти олімпійському чемпіону буде інтернаціональний чемпіон WBF, чемпіон Південної Африки Деніел Брюер (24-5-1, 21 КО). На кону бою – пояс Інтерконтинентального чемпіона WBO. Другим головним поєдинком вечора стане прощальний бій екс-чемпіона світу Андрія Котельника (31-4-1, 13 КО).

Відзначимо, що бій Усика був запланований на 27 вересня, але організаторам довелося перенести захід на 4 жовтня через зайнятість стадіону у зв'язку з проведенням гри Ліги чемпіонів за участю донецького "Шахтаря". 30 вересня чемпіони України зіграють у Львові з Порту.

БАСКЕТБОЛ

Титуловані команди з Донбасу не зіграють в українській Суперлізі

Баскетбольна суперліга 2014/15 стартує 4 жовтня. Асоціація баскетбольних клубів України оприлюднила остаточний список команд, які братимуть у ній участь.

Так, у турнірі братимуть участь 11 команд: БК "Говерла" Івано-Франківськ, БК "Дніпро" Дніпропетровськ, БК "Дніпро-АЗОТ" Дніпродзержинськ, БК "Будівельник" Київ, БК "Галичина" Львів, БК "ОДЕСА", МБК "Миколаїв", БК "Хімік" Южний, БК "Черкаські Мавпи" Черкаси, БК "Ферро-ЗНТУ" Запоріжжя та столичний БК "Київ".

Від участі в змаганнях відмовилися дві титуловані команди – БК "Донецьк" і мариупольський "Азовмаш" – та криворізький СК "Кривбас". Окрім того, не вийде на старт і київський "Авангард", питання щодо якого були до останнього. Зазначимо, що регулярна першість буде проведена у три кола, по завершенні яких відбудеться розіграш плей-офф. Усі серії плей-офф триватимуть до трьох перемог. Регулярна першість стартує 4 жовтня.

ЄВРОПЕЙСЬКА ПЕРШІСТЬ

Євробаскет-2015 замість України проведуть чотири країни

Чемпіонат Європи з баскетболу довірено організувати Німеччині, Латвії, Хорватії та Франції

Європа визначилася з місцями проведення чемпіонату Європи з баскетболу 2015 року, правами на проведення якого початкового володіла Україна. Євробаскет-2015 довірено організувати Німеччині, Латвії, Хорватії та Франції.

Перший раунд турніру приймуть Монпельє (Франція), Берлін (Німеччина), Рига (Латвія) і Загреб (Хорватія), в той час як фінальна частина Євробаскета-2015

пройде у Франції – місцем проведення обрано Лілль.

Євробаскет-2015 пройде з 4 по 20 вересня. Жеребкування фінальної частини турніру відбудеться в січні-лютому.

Нагадаємо, в червні Україна була позбавлена права проведення чемпіонату Європи з баскетболу 2015 року у зв'язку зі складною політичною ситуацією в країні, яка не дозволить провести ігри

турніру, зокрема у східних областях. За Україною зберігається пріоритетне право проведення Євробаскету-2017, якщо наша країна вирішить проводити цей турнір.

Євробаскет-2015 повинен був пройти в шести містах України – Києві, Львові, Одесі, Харкові, Дніпропетровську та Донецьку.

ДРУЖНЕ ПЛЕЧЕ

Грузія оплатить тренування українських легкоатлетів з Донбасу та Криму

Федерація легкої атлетики Грузії запросила атлетів і тренерів з Донецької, Луганської областей, Криму та Севастополя на навчально-тренувальний збір.

Таке рішення Грузія прийняла після переговорів з Федерацією легкої атлетики України, повідомляє Еспресо.TV з посиланням на прес-службу ФЛАУ.

"Грузія на власному досвіді знає, що таке інтервенція й окупація. Федерація легкої атлетики цієї країни вирішила протягнути нам руку допомоги і запросила на навчально-тренувальний збір членів збірної команди України з

Донецького, Луганського регіонів та Криму. Участь у зборі можуть взяти лише ті, хто і надалі вважає себе громадянином України й має намір продовжувати виступати за національну команду України. Ті, хто зробив протилежний вибір, повинні звертатися не до нас", – каже президент ФЛАУ Ігор Гоцул.

Збір відбуватиметься в другій половині жовтня.

СПОРТИВНЕ СВЯТО

На старті – юні олімпійці

З ініціативи Мукачівського міського баскетбольного клубу ветеранів "Імпульс", серед яких – чимало ветеранів Збройних Сил України та інших силових структур, а також дирекції навчально-виховного комплексу "Первоцвіт", яким керує Ксенія Бургела, для дітей цього навчального закладу було проведено спортивно-баскетбольне свято з нагоди 16-річчя утворення клубу "Імпульс" та 70-річчя закарпатського баскетболу.

Різноманітною і цікавою була програма цього чудового спортивного заходу – від естафети олімпійського вогню і клятви юних олімпійців до змагань та конкурсів серед учнів та палких вболівальників.

Протягом двох годин юні спортсмени змагалися у швидкості, витривалості, умінні влучно кидати м'яч у кошик, вправно ве-

Віталій Бібік. м.Мукачево.

сти його через різні перешкоди. Також діти демонстрували свої здібності і навички у настільному тенісі й бадмінтоні. За підсумками усіх конкурсів серед учнів 5-6 класів перемогу здобула команда "Старт" (капітан команди – Віолетта Федорці), а серед 7-9 класів – команда "Олімп" на чолі з Євгеном Желтовим.

Усі учасники цього спортивного заходу отримали від ветеранів баскетболу кубки, грамоти, солодощі, іграшки, олімпійські сувеніри та канцтовари, а дирекції НВК "Первоцвіт" ветерани подарували баскетбольні м'ячі та книги про історію олімпійського руху в Україні. Не залишилися без подарунків і кращі вболівальники, а також автори кращих плакатів на спортивну тематику.

Основною метою цього заходу є, безумовно, пропагування баскетболу й здорового способу життя, організація культурного дозвілля серед дітей та школярів. На думку організаторів спортивного свята, це їм вдалося.

"РУССКИЙ МИР"

Російське хамство у Європі: від нахабних фанів до безкультурних спортсменів

За останні декілька тижнів російські спортсмени та вболівальники показали всій Європі справжню культуру "російського миру"

Еспресо.TV пропонує добірку останнього російського хамства, яке нещодавно могла побачити вся Європа, а також усім відомі інциденти недалекого минулого – з "Євро-2012".

1. "Розстріл" вболівальників на ЧС-2014 з волейболу у Польщі

Епізод стався 13 вересня, коли Росія грала з Німеччиною. Після одного з вдалих "блоків" росіянин-волейболіст Спірідонов повернувся до фанів, склав руки так, наче тримає пістолет, і почав "стріляти".

2. "Римське побоїще" фанів ЦСКА

У середу, 17-го вересня, фани ЦСКА спровокували безладу в Римі, де їхня команда грала матч Ліги чемпіонів проти "Роми" (1:5). Росіяни закидали поле і трибуни петардами під час поєдинку. На 72-й хвилині арбітр зупинив матч "Рома" – ЦСКА через заворушення. Італійці також розбили голову російському вболівальнику і нанесли ножові поранення іншому. Двом російським фанам заборонили відвідувати стадіони Італії 5 років.

3. "Грецьке побоїще" фанів московського "Динамо"

Через день після фанів ЦСКА власне побоїще вирішили влаштувати ультрас московського "Динамо". Фанати московського "Динамо" в Греції напали на стюардів і поліцейських під час перерви матчу Ліги Європи з місцевим "Панатінаїкосом" (2:1). Бійка сталася в першому ряду гостьового сектора.

Співробітникам грецького аналога ОМОНу не сподобалися якісь з розгорнутих на трибуні банерів. Фани вирішили побитися.

Зазначимо, що у Росії фани "Динамо" відомі такою поведінкою.

4. Плювок російського волейболіста у польського фаната

Після матчу Польща – Росія (3:2) на ЧС-2014 з волейболу один з польських вболівальників покаржився на те, що російський гравець плюнув у нього. За словами фаната, поляки кричали росіянам "до побачення". А відомий своєю хамською поведінкою спортсмен Спірідонов плюнув у вболівальника за ці слова.

5. Бійка російських фанів з польськими на "Євро-2012"

Наостанок хочемо нагадати ганебну поведінку росіян під час "Євро-2012", яке проходило в Україні та Польщі. У Варшаві російські фани побилися з поляками перед матчем цих збірних у груповому етапі. Справа в тому, що російські фани вирішили провести марш центром Варшави. Вони святкували День Росії. Але всім в Європі давно відомі російські туристи, які святкують. Так вийшло і з фанатами. Польська поліція впоралася з ними.

ЗАСНОВНИК:
МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ
Свідоцтво про державну реєстрацію
видання: **КВ 17301-6071 ПР** від 17.12.2010 р.
Передплатний індекс **22242**.
Газета видається з 27.08.1999 р.
Віддруковано у
ТОВ "Прес Корпорейшн Лімітед".
м.Вінниця, вул. Чехова, 12 А,
тел. (0432) 55-63-97

Рукописи не рецензуються і не повертаються. Редакція може публікувати матеріали в порядку обговорення, не поділяючи точки зору авторів. Автор несе персональну відповідальність за достовірність фактів. Листування з авторами ведеться лише на сторінках газети. При передруку посилання на "Крила України" обов'язкове.

КОНТАКТИ:
21007 м. Вінниця,
вул. Червоноармійська, 105
тел: 067-587-02-96,
факс: 0432-59-60-48
Електронна адреса:
krula_ukr@ps.mil.gov.ua
krula_ukr@i.ua

Головний редактор
М. ПОПЛАВСЬКИЙ
Заст. головного редактора: С. Клименко.
Відповідальний секретар: О.Олександрович.
Дизайн та верстка: Н. Ярмілко.
Літературний редактор: О. Уретій.
Тир. 9475 Зам. № 142237.
Перший редактор **Сергій Свенцицький**

Низький чоловічий голос →			Марка пістолета ↓	Найвищий титул у церкві ↓	Те, що охороняє чатовий ↑	"Іменний" танк Сталіна ↑			Група довгохвостих папуг ↓	Жіноча зачіска →											
	Бегемот ←							Мусульманський піст ↓													
↑	Укр. скаутська організація ↑	Богородиця ←	Марка автомобіля ↓			Кантон у Франції ↓	Підрозділ →							Епоха ↓							
	Ритмічний рух у балеті →	Народна назва гранатомета ↓	Один із видів покера ↓						Німецький фізик ↑	Карткова гра ↓				Локатор ↓							
		Шекспірівський король ↓	Лапландці ↓	Найпівнічніша частина Землі ↓	Місто в Китаї →									Робоча шльопка ←		Геометричне тіло ↑					
Видатний франц. мореплавець ←															Пума ↓	Річка на Камчатці ↑	Молода людина ←				
Місто вежі, що падає ↑	Марка літака →		Народ у Китаї ←	Пророк ↓														Французька міра довжини ←			
			Англійське ячмінне пиво ↓		Площина літака (розм.) ↓																
				Глибока крута западина ↓			Шеф абвера →									Хутряні льотні чоботи ↓	Територія в деяких країнах ↑	Духовний вчитель в індусів →	Автор плану Барбаросса ↑		
							Марка літака ↓			Біополе ←	Плазун, друг Мауглі ↓	Антилопа ↓								Пристрій для стрибків ←	
								Відсутність збройної боротьби →				Напад на ферзя ↓									Річка в Україні ←
							Видатний французький футболіст ↓					Народ в Африці ↓	Інтелект, розумові здібності ↓								Дрібна паразитична комаха ↑
				Український танцюрист і шоумен ↓			Українська співачка ↓	Легенда світового боксу ↓	Дуже багатий цар Лідії ↓	Східна настільна гра ↓											
																Штат в США →					

АВТОДРОМ

Land Rover показав Discovery Sport

Днями Land Rover показав свій новий доробок – компактний Discovery Спорт, що прийшов на заміну Freelander. У стратегії компанії новинка відповідатиме за напрямком "дозвілля", куди, до речі, потрапила уся лінійка Discovery. Судячи із світлин, дизайнери добряче попрацювали над екстер'єром, адже виглядає авто по-англійськи стримано та, водночас, приголомшливо.

Discovery Sport побудований на модифікованій платформі від Evoque. Елементи кузова переважно виконані із високоміцної сталі, однак вистачає і алюмінію: капот, передні крила, двері багажника і дах. Також чимало алюмінію і в деталях підвіски, що суттєво вплинуло на масу авто. Колісна база – 2741 мм, довжина – 4590.

Щодо інтер'єру – тут розмістився цілком звичний для сучасних автомобілів набір систем і гаджетів: 8-дюймовий сенсорний дисплей, навігаційна система з голозовим управлінням, точка доступу Wi-Fi, звичайно ж, двозонний клімат-контроль. Поціновувачі якісної музики зможуть оцінити якість аудіосистеми Meridian з 17 динаміками.

В Європі повнопривідний Discovery Sport буде доступний з мотором – 2,0-літровим бензиновим з турбіною на 242 к.с. і 339 Нм, що працює в парі з 9-швидкісним "автоматом", та 2,2-літровим турбодизелем, який, залежно від варіанту форсування, продукує 190 к.с. і 420 Нм та 150 к.с. і 400 Нм, агрегатується 6-швидкісною механікою і 9-ступінчастою автоматичною коро-

бокю. Останній мотор також буде доступним і для передньопривідних комплектацій.

Щодо систем безпеки, тут також повний набір: асистент при старті в гору і з гори, система стабілізації, автономне гальмування, датчики дощу і світла, система стеження за дорожньою розміткою та знаками, контроль за "сліпими зонами" і перешкодами при русі заднім ходом, автопаркувальник, камери кругового огляду. І на додаток – купа подушок безпеки, включаючи колінні. Офіційна прем'єра Discovery Sport відбудеться в рамках паризького автосалону.

Сергій Клименко.
"Крила України".

КОНТРПРОПАГАНДА

Відкрито "історичний фронт"

Українські історики у відповідь на російську пропаганду створили проект "ЛІКБЕЗ. Історичний фронт" для людей, які шукають надійне джерело компетентної історичної інформації, щоби сформувати свою позицію і мати можливість її обґрунтувати. Про це розповідає ТВІ.

Розробники сайту пишуть, що на проєкті спростували вже більш ніж 50 негативних стереотипів і очевидних спотворень української історії.

Як розповів координатор проєкту, співробітник Інституту історії України НАНУ Кирило Галушко, більшість міфів російської пропаганди круяться навколо таких основних тем:

- Крим і "Новоросія" – споконвіку російські території;
- Україна – це штучне утворення, яке не має історії до 1991 року;

– територія України – це подарунок царя або більшовицьких вождів;

– українці – народ-зрадник, вони під час Другої світової війни були нацистськими колаборантами і не внесли ніякого вкладу в перемогу над Гітлером.

Над проєктом ЛІКБЕЗ працює близько 20 істориків з Інституту історії України НАНУ, Українського інституту національної пам'яті, Київського національного університету імені Т. Шевченка, Наукового гуманітарного товариства, Інституту української археографії, Всесвітньої асоціації українців.

26-28 вересня у Державному музеї авіації відбудеться 2-й щорічний фестиваль малої авіації України

Програмою передбачено наземний показ літальних апаратів та польоти. Буде представлено понад 30 спортивних, туристичних і легких літаків та гелікоптерів, а також ряд безпілотних літальних апаратів (БПЛА) українського виробництва, що можуть бути найближчим часом взяті на озброєння армії України.

Акція проводиться в рамках Міжнародного аерокосмічного салону «АВІАСВІТ-XXI» за підтримки Всеукраїнської громадської організації приватних пілотів і власників повітряних суден АОПА-Україна та Міжнародного аеропорту "Київ" (Жуляни). В ній візьмуть участь представники малої авіації, льотні школи, конструкторські бюро і аероклуби України.

Метою заходу є популяризація легкомоторної авіації України та допомога фонду "Крила Фенікса" у зборі коштів для відновлення авіаційної техніки бригади транспортної авіації (м. Бориспіль).

Відкриття фестивалю відбудеться 26 вересня о 12.00. Передбачено брифінг для представників ЗМІ.

26 вересня програмою фестивалю передбачено демонстрацію відновленого волонтерами та фондом "Крила Фенікса" військово-транспортного літака Ан-26 "Везунчик", Ан-148-100-В Державного авіаційного підприємства "Україна", Ан-2. 27 та 28 вересня заплановані демонстраційні польоти літаків малої авіації.

Під час проведення фестивалю на території Музею також будуть представлені експозиція ретроавтомобілів майстерні «Old Car Service» та виставка-конкурс стендових авіаційних моделей.

Адреса музею: м. Київ, вул. Медова, 1.

